

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR 1950. november 1. szerda.

ÁRA 4 LEJ

VII. ÉVFOLYAM, 254. SZÁM.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az ország villamosítási tervéről a RMP KV plenáris ülésén

Eltársak!

Pártunk Központi Vezetőségének Politikai Irodája folyó év október 14-i ülésén megvizsgálta a villamosítási munkálatoknak és a vizek felhasználásának tervezetét. Hazánknak a szocializmus útján való előrehaladása szempontjából, a szocialista ipar fejlődése, a mezőgazdaság gépesítése és a legfejlettebb agrótechnika alkalmazása szempontjából, valamint a dolgozó nép életszínvonalának és kultúraszínvonalának állandó emelése szempontjából értékelve ennek a tervezetnek hatalmas jelentőségét, a Politikai Iroda azt a határozatot hozta, hogy megvitatás céljából előterjeszti a Központi Vezetőség plenáris ülésének.

Emlékeztetnünk kell arra, hogy ezzel a kérdéssel Pártunk már a Román Kommunista Párt 1945 öszi Országos Konferenciáján foglalkozott. Bár abban az időpontban a Párt és a kormányban lévő képviselői nehéz, nagy felelősséggel járó és azonnali megoldást követelő kérdések előtt álltak, — mint az ipar és a szállítás helyreállítása, a földreform végrehajtása, a gazdasági zűrzavar és az aszályokzta éhínség legyőzése, a harc a tökéletes szabotázs és imperialista kémiszolgálatok által szervezett összeesküvés ellen, — Pártunk távlati célkitűzései közé sorolta az ország villamosítását, az ország természeti kincsének tudományos felkutatását és értékesítését, nagy öntözési, talajjavítási munkálatok végrehajtását, valamint a művelhető földterületek kiterjesztését.

„A vízierőművek kiépítésével — mondotta a Központi Bizottság Politikai Jelentése, — áttérhetünk a vasutak villamosítására és a villanyáram nagymértékű felhasználására, összes iparágaink kifejlesztésére. Az áramhálózat kiterjesztésével az ország legtávolabb eső zugába is bevezethetjük a villanyvilágítást és villanyerőt és ezáltal emelhetjük földműveseink élet- és kultúraszínvonalát.

Ennek a kiapadhatatlan erőforrásnak — a fehér szénnek — kihasználásával tekintélyes nyersolaj- és szénmennyiséget takaríthatunk meg.”

A villamosítás, iparosítás és a mezőgazdaság gépesítése közt szoros kapcsolat áll fenn. Az Országos Konferencián tartott Politikai Jelentés leszögezte a háború által tönkretett ipar helyreállításához és egész termelői képessége kihasználásához szükséges intézkedéseket, mint Románia ipari fejlődésének kiindulópontját. Ebben a nehézipar kifejlesztésére esett a főhangsúly.

„Erőteljes nehézipar — mondotta a Politikai Jelentés —, az a gőc, amely körül az ország egész gazdasága új feltételek között fog fejlődni.”

Mezőgazdasági tervet, a Politikai Jelentés hangsúlyozta a mezőgazdaság gépekkel, szerszámokkal, műtrágyával való ellátását, a termelékenység és a jövedelmezőség emelése céljából.

A pénzügyi téren kitűzött feladatok célja a költségvetés kiegyensúlyozásához szükséges jövedelmek megteremtése volt, az inflációs folyamat megállítás és a szilárd pénzgazdálkodás megvalósítása céljából.

Az Országos Konferencia óta eltelt öt év alatt, nemcsak, hogy teljesítettük mindezeket az ország újjáépítésére vonatkozó feladatokat, de jelentősen túlszárnyaltuk őket, hála a munkásosztály-vezette dolgozó nép hazafias lendülettel teli munkájának és a Szovjetuniótól kapott testvéri segítségnek. Ez kellőképpen bizonyítja, hogy Pártunk szavai és tettei között teljes összhang van, s ez jogot ad nekünk ahhoz, hogy teljes meggyőződéssel kijelentsük: véghezvisszük azokat a nagyszerű feladatokat is, amelyeket most tűzünk ki magunk elé.

A Román Népköztársaság villamosítására és vizeinek felhasználására vonatkozó tervjavaslat kidolgozásában, — amelyet most terjesztünk elő a plenáris ülésnek — a Szovjetunióknak a villamosítás terén szerzett hatalmas tapasztalata vezérelt bennünket. Ez a terv nagyszámú tudós, szakember és technikus, a Párt állandó utmutatása mellett végzett, lelkes és kitartó munkájának gyümölcse.

A tervjavaslatot öt napon át vitatták a Román Népköztársaság Akadémiájának kibővített ülészekén, amelyen számos akadémikus, egyetemi tanár, tudományos kutatóintézetekben működő tanár, termelésben dolgozó mérnök és technikus vett részt és értékes hozzájárulással gazdagította a tervjavaslatot. A terv illy módon igen fontos technikai-gazdasági dokumentum, a villamosításra és országunk vizeinek kihasználására irányuló nagyarányú munkálatok megvalósításának kiindulópontja. Ezt a tervet utólagos kutatásokkal, mérésekkel és számításokkal kell továbbfejleszteni és véglegesíteni.

Mi a villamosítás jelentősége?

Karl Marx már 1850-ben, száz évvel ezelőtt rámutatott arra, hogy a villamosítás a termelőerőknek olyan magas színvonalra való fejlődéséhez vezet, hogy a kapitalizmus nem lesz többé képes uralni felettük.

„Gőz üfelsége, — mondotta Marx —, amely a múlt században forradalmasította a világot, lecselezte napjait. Helyét pedig új, összehasonlíthatatlanul nagyobb forradalmi erő: az elektromos áram veszi át.”

A nagy Lenin a történelmi érdem, hogy megalkotta és gazdagította Marx lángszűz előrelátását, Lenin rámutatott a villamosításnak, mint a szocializmus és kommunizmus építési emelvényének fontosságára és kidolgozta a szovjet technika és a szovjet gazdaságnak a villamosítás alapján való fejlődéséről szóló forradalmi elgondolását. 1920 decemberében, az intervencionisták elleni háború teljében mondotta Lenin a következőket:

„Kommunizmus annyit, mint szovjethatalom, plusz az egész

ország villamosítása. Csak akkor, amikor az ország villamosítva lesz, amikor az ipart, a mezőgazdaságot és a szállítását a modern nagyipar technikai alapjaira helyezzük, csak akkor győzünk véglegesen. Hogyha Oroszországot keresztül-kasul el-lepi a villamosüzemek hatalmas technikai berendezések hálózata, akkor kommunista gazdasági építésünk az előjövő szocialista Európa és szocialista Ázsia mintaképévé válik.”

Lenin és Sztálin hatalmas lelkesedéssel és óriási alhatatósággal szétzúzták a Trockijhoz és Rikovhoz hasonló ellenforradalmi elemek ellenállását, leküzdötték a fecsegőket és ingadozókat, és megerősítették a bizalmat Oroszország villamosítása megvalósításának lehetőségében, Lenin irányította az orosz tudósok és technikusok munkálatait a GOELRO Állami Terv kidolgozására és operatív módon hozzálátott a terv gyakorlati alkalmazásához.

J. V. Sztálin, Lenin hűséges tanítványa és legközelebbi fegyvertársa, továbbfejlesztette a lenini zseniális tetteket a villamosításról és vezette a Szovjetunió villamosításának nagy-szerű művét. A villamosítás lenini elgondolását színtétűzálva, Sztálin elvtárs ezt mondja:

„Az ország villamosításán Lenin nem elszigetelt villamosítási központok építését értette, hanem az ország gazdaságának — beleértve a mezőgazdaságot is —, fokozatos áttérését egy új technikai alapra, a korszerű nagytermelésre alapjára, amely egy vagy más formában, közvetlenül vagy közvetve a villamosításhoz kapcsolódik.”

És valóban a villamosítás nagy gazdasági-társadalmi jelentősége kitűnik abból a tényből is, hogy mind az iparban, mind pedig a mezőgazdaságban, a villamosenergia felhasználása a kistermelőt a nagytermelés útjára, a szocializmus útjára téríti.

A villamosítás a lenini-sztálini felfogás szerint, egyik leg-főbb eszköz a kistermelés átalakítására és bevonására, az új technika alapján, a korszerű nagytermelésbe, — egyik legfőbb eszköz a szocializmus és kommunizmus technikai alapzatának megteremtésére.

A sztálini ötéves tervek nagyszabású építkezései, a szocialista szovjet ipar páratlan fejlődésűeme, csakugy, mint a szovjet kolhozok gyorsütemű fejlődése és felvirágzása, szoros kapcsolatban vannak a Szocializmus Országának nagyszűré villamosítási tervének megvalósításával.

Napjainkban, amikor a szovjetemberek lendülettel építik a kommunizmust, a villamosenergia felhasználásának jelentősége fokozatosan növekszik az ipari termelés mechanizálásának és automatizálásának folyamatában csakugy, mint az összes mezőgazdasági munkálatok nagymértékű gépesítésében, a nagy öntözési munkálatokban és a sokmillió hektárral új szántóterületek megszerzésében. Ezek együttesen teremtették meg a szovjet emberek számára a magas anyagi és kulturális színvonal lehetőségét és biztosították létfeltételeinek szüntelen javulását.

Mialatt az amerikai-angol támadók és csatlósaiak mindent a legbarbárabb pusztítófegyverek gyártásának szolgálatába állítanak, pusztasággá változtatják Koreát, és új világháború kibontakoztatásáért készítenek elő, a Szovjetunió mindent a béke, a haladás és a népek boldogsága szolgálatába állít.

A Szovjetunió minisztertanácsának határozatát a gigantikus új vízierőművek építéséről és azoknak a munkálatoknak a megkezdéséről, amelyek pusztaságokat virágzó kertekké alakítanak át, valamennyi béke- és szabadságszerető nép nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta.

Több, mint harminc év óta az amerikai közlemények és tájékoztatók, amelyek közismertek a trumani „adminisztráció” legjelentősebb eredményeinek harsogó beharangozásáról, kénytelenek ismételn az elcsépelelt lemez a Tennessee folyó völgyében épülő villamos-kombinátóról. Ez a kombinát azonban már hosszú évek óta nem képezi gyakorlati munkálatok tárgyát. A kapitalizmus rombol és pusztít, a szocializmus épít és életet teremt a pusztában is.

A Szovjetunió óriási léptelű a villamosítás terén azokra a szavakra emlékeztetnek, amelyeket Lenin 1919-ben, a fiatal Szocialista Köztársaság első vízierőmű központjának felavatásánál mondott:

„12.000 kilowatt igen szerény kezdet. Lehetséges, hogy a külföldiek, az amerikai, német, vagy svéd villamosítás ismerői gunyolódniának e felett. De — mondta befejezésül Lenin — az nevet a legjobban, aki utóljára nevet!”

Eltársak!

Az öreg Volga partján, Kujbisevben és Sztálingrádban, két óriás, két vízierőműközpont fog emelkedni. A hatalmas Karakum sivatagon át, a Turkmén fősatonra az Amu-Darja folyó vizét viszi majd a Káspi-tenger partján elterülő Krasznovodszkig. A Dnyepernél épülő új központ, valamint a dél-ukrajnai és észak-krim-i csatornák nagy kiterjedésű sztyeppéket öntöznek majd. Hasonló méretű munkálatokat nem ismert még a világ.

Valóban csupán a volgai két új vízierőmű központ évente 20 milliárd kilowattóra villamosáramot fog fejleszteni.

Ezek a vízierőmű központok új üzemeket és gyárakat fognak üzembe hozni, a villamosáramot ezer és ezer kilométeres távolságokra vezetik majd, míg leleményes öntöző rendszerrel 14 millió hektárral földet tesznek termékenyvé. Ez a terület megfelel országunk szántóföldjei másfélszeresének.

A Szovjetunió megnyitotta uton haladunk mi is. Országunk villamosítását igen sürgős és igen fontos feladatnak kell tekinteni. Az ország gazdasági és kulturális elmaradottságának felszámolása az ipar- és a mezőgazdaság szocialista nagyszűré termelésre való áttérése alapján elképzelhetetlen villamosítás nélkül. Az ipari termelés — amelynek

A szovjetunió női és férfi atléta válogatottja vasárnap Kolozsváron szerepel

KOLOZSVAR. — Nagy ünnepnapjuk lesz vasárnap Kolozsvár dolgozóinak. A Szovjetunió női és férfi atléta-válogatottjának egy csoportja — melynek tagjai Bukarestben és Prágában hatalmas sikerrel szerepeltek, — vasárnap Kolozsváron bemutatást tart a Gh. Gheorghiu-Dej sporttelepen. Ezen a bemutatón a RNK legjobb versenyzői is résztvesznek. A verseny részletes műsorát ma állítják össze.

első ötéves tervünk során az 1950 évének a kétszeresére kell növekednie —, közvetlenül energetikai termelésünk hatalmas fejlődésének idejében való biztosításától függ.

A villamosenergia hiánya eddig is fennakadásokat okozott iparunkban. Szocialista iparunk fejlődése és a mezőgazdaság gépesítése terén tett minden lépésünket fékezi a villamosenergia hiánya. Saját tapasztalatunkból tudjuk, milyen igaz a lenini tanítás, amely szerint a villamosításnak mindig egy lépéssel az iparosítás előtt kell haladnia.

A villamosenergia fontossága az ipari termelésben, annak sajátos tulajdonságaiból származik, a villamosenergiát elő lehet állítani vizesek segítségével, valamint fűtőanyaggal. A villamosenergiát bármely energia formára át lehet alakítani, mint például gépi, hő, vegyi és egyéb energiára. Nagy távolságokra, gyorsan és olcsón szállítható, rendkívül könnyen szétosztható és nagy pontossággal mérhető. A villamosítás főszekőze a termelési folyamat gépesítésének és automatizálásának, valamint az emberi munka megkönnyítésének. A villamosítás alapvető tényezője lesz a hatalmas vegyipar megteremtésének és ezzel értékesíthetővé teszi az országunkban fellelhető bőséges nyersanyagforrásokat.

A mezőgazdaságban a villamosítás lehetővé teszi a gépesített munka nagyarányú bevezetését, ami jelentősen növeli a hektáronkénti termést, fellendíti falvaink gazdasági és kulturális életét, kiragadja falvainkat abból a sötétségből, amelyben a tökéletes földesuri rendszer tartotta őket. Az idej cséplési kampány villamosított szérű — noha csak szerény kezdetnek minősíthető —, bizonyítja, milyen fontos a villamoság bevezetése a mezőgazdaságba, bizonyítja a paraszttömegek élnék érdeklődését a villamosítás iránt.

Vízenergiánk értékesítésével életrekeljük az elmaradott vidékeket, lehetőséget teremtünk nagy öntözőmunkálatokra, leromlott termőföldek és árterületek talajjavítására és termékenyítelésére.

A villamos vontatóerő alkalmazása a vasutakon és az országutakon, — különösen a meredek és nagyforgalmu utakon —, valamint a víziközelekedési utak szabályozása erőteljesen fellendíti majd egész nemzetgazdaságunk fejlődését.

A villamosítás hatékonyan hozzájárul a dolgozó tömegek anyagi és kulturális életének megjavításához. A villamosításnak számos alkalmazási módja van az orvostudományban, a biológiai és vegyi folyamatokban; a telefon- és távírészolgalat, a film- és a rádió útján a villamoság segítséget nyújt a kultúra terjesztéséhez.

Országunk villamosításának a következő célkitűzései lesznek:

1. A termelés emelkedésének biztosítása a meglévő iparágakban és az ötéves terv keretében létesítendő új iparágak villamosenergiával való ellátása.

2. Az energetikai erőforrások észszerű értékesítése gyengébb minőségű fűtőanyagok felhasználásával, (lignit, tőzeg, szénhulladékok és általában minden fűtőanyag, amelyet másutt nem lehet jobban felhasználni); megtakarítjuk a minőségileg felsőbbrendű folyékony és gáznemű fűtőanyagokat, valamint a barnaszén megtakarítjuk észszerűbb felhasználásra, mint például nyersanyagként a vegyiparban, szállításnál, fűtésnél, stb.

3. A hid-roenergetikai munkálatok jelentik majd a kezdetet, hogy a folyóvizeket aszályos vidékek öntözésére, vízi közlekedési utak létesítésére, árvizek megelőzésére, árterületek lecsapolására, talajjavításra, stb. használjuk.

4. A vasutak, valamint a városi közlekedési eszközök fokozatos villamosítása, ami jelentős megtakarítást eredményez a fűtőanyagszállításban és az értékebb fűtőanyag fogyasztásban.

5. A főbb mezőgazdasági munkálatok gépesítése és a villamoság behatolása a faluba, ami emeli a mezőgazdaság technikai színvonalát és munkatermelékenységét.

6. A nép jólétének és kultúraszínvonalának emelése a villamosenergia felhasználása által a háztartásban, orvosi rendelőkben, kulturáthonokban, valamint mozik és rádióállomások létesítésével.

7. Az új energetikai bázisok létesítésével, valamint a vizek sokoldalú felhasználásával gyorsütemű fejlődésnek indulnak majd azok a vidékek, amelyeket a burzsoá-földesuri rendszer visszamaradottságban hagyott.

A villamosítás hozzájárul a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítéséhez, a munkásosztály vezetőszerepének megerősítéséhez. Biztosítja országunk szocialista építésének előrehaladását és továbbfejlődését a kommunizmus felé.

A villamosítás megvalósítása biztosítja nemzetgazdaságunk azon ágának fejlődését, amelyek viszonylag rövid idő alatt növelik hazánk gazdasági erejét és védelmi képességét, ez pedig nagyon fontos tényező a békeért, az amerikai és angol imperialisták bűnös terveinek meghusztolásáért vívott harcban.

A RNK villamosenergiával való ellátásának jelenlegi helyzete

Villamosenergiával való ellátásunk jelenlegi helyzetét a következőképpen jellemezhetjük:

1. 740.000 kw teljesítőképességre berendezett villamosági központokkal rendelkezünk, ebből azonban az üzemzavarok és a régi felszerelés elrongolódása miatt mindössze 600.000 kw használható. A központoknak nincs tartalékuk, egyes vidékeken pedig szükség van a fogyasztás bizonyos korlátozására, vagy a vállalatok munkájának besorolásának módosítására.

2. A villamosági központok ereje 603 köpontra (forgócsolódik, amelyeknek teljesítőképessége általában alig 1230 kw. Ebből pedig az következik, hogy a kiaknázás nem gazdaságos.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az ország villamosítási tervéről a RMP KV plenáris ülésén

3. A felszerelés teljesítőképessége négyzetkilométerenként 0,5–0,8 kw. között mozog. A különböző vidékek lakosságszámához viszonyítva ez a teljesítőképesség lakosonként: 7–11 kw. között mozog. A szétosztott energiameennyiség tekintetében is nagy eltérés mutatkozik az egyes vidékek között.

Igen kevésbé van kifejezve a közlekedés, főleg a falvak villamosítása; az ország lakosságának mindössze 23,7 százaléka lakik villamosított helységeiben.

Ez kíméletlen vádirat a burzsoá-földesuri rendszer ellen.

4. A kis befektetéseket és nagy jövedelmeket hajszoló kapitalisták fosztogató és pazarló politikát érvényesítették országunk energiaforrásainak kiaknázásában és főleg nemzetgazdaságunk legértékesebb fűtőanyagaira — kőolajtermékekre, földgázra és magasabb értékű szénre alapozott villamosközpontokat építettek.

Alábbi táblázat feltünteti az 1950. évi villamosenergia-össztermelésünk felosztását, a felhasznált természetes energiaforrások szerint:

— földgáz	kb. 40,3 százalék
— kőolajtermékek	kb. 29,8 százalék
— magasabb értékű szén	kb. 6,1 százalék
— szénhulladék és gyengébb minőségű szén	kb. 13,7 százalék
— egyéb fűtőanyag	kb. 2,1 százalék
— vízierőmű központok	kb. 8,0 százalék

Összesen: 100,0 százalék

Számos központ évente 500 millió köbméter földgázt és 250.000 tonna kőolajterméket fogyaszt, ami annyira szükséges nemzetgazdaságunk más szükségleteire.

5. A villamosenergia továbbítását szolgáló magasfeszültségű vezetékhálózat ma még csak 2.514 kilométer, ami országunkban a villamoság terjesztése terén fennálló elmaradottságot tükrözi.

*

A villamosenergia szolgáltatás jelenlegi állapotával szemben 10 évre terjedő villamosítási tervet dolgoztunk ki, amely szerves része lesz a RNK első két ötéves tervének.

Ebben az időszakban befejezik az ország villamosítására vonatkozó általános terv kidolgozására folytatott tanulmányozást, amely magába foglalja a vizek és a gyenge minőségű fűtőanyagok rendszeres értékesítését, valamint az ország energiaforrásainak észszerű felhasználása politikáját és ráterünk a vizek és a gyenge minőségű fűtőanyagok használatára.

Románia gazdag folyóvizekben és lignittelehelyekben. Vizeinknek és szénfajtáinknak hatalmas energiáját jelenleg igen kevésbé használjuk. Nagyszerű feladatunk birtokunkba venni a vizeinkben eltekoztolt sokmillió lóerőt, az országunk általában rejlő sokmillió lóerőt és felhasználni ezeket iparunk, mezőgazdaságunk és szállításunk fellendítésére, hazánk boldogulására, felvirágztatására.

A tőkésrendszerben elképzelhetetlen volt hasonló hatalmas arányú munkálatok végrehajtása. A burzsoázia képtelen volt a termelőerők ilyenmértékű fejlesztésére. A burzsoázia fék volt a technika fejlődésének útjában.

A népi demokratikus rendszerben életszükséglet a technika fejlődésének biztosítása a RNK nemzetgazdaságának minden ágában. A szocialista társadalom felépítése elképzelhetetlen a technika és a tudomány erőteljes fellendülése nélkül.

A szocializmus szervesen összeolvad a technikával és a tudománnyal.

A technika és a tudomány vívmányai növelik az ország termelőerőit és hatalmas emeltyűt jelentenek hazánk gazdasági erejének megszilárdításában, eszközt a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelésében.

Mennyi ma hazánk energetikai teljesítőképessége? Már kezdetben ki kell jelentenünk, hogy a vizeink és gyengeminőségű fűtőanyagunk teljesítőképességére vonatkozó adatok hiányosak és nem véglegesek. Hozzávetőleges számadatok alapján a következők állíthatók:

Országunk vizei 5,650.000 kw. felhasználható erőt tartalmaznak és a rendes években 27,2 milliárd kw-ot (óra energia) termelhetnek. Az ország villamosításánál azonban nem támaszkodhatunk csak a vízierőművek termelésére, mert a vizek sokoldalú felhasználása keretében, a vízierőművek működését — különösen az aszályos években — az öntözési és hajózási kérdések diktálják.

A gyengeminőségű fűtőanyagok (lignit, tőzeg, gyengeminőségű barnaszén) lelőhelyeit illetően az eddigi kutatásokból megállapították, hogy hatalmas lignit-retegek léteznek Doicești-n, Sofangan, Filipești de Paduren, Campenin, Sarmasagon, Temes-Völgyében (Bánát) és Carbunestiu (Oltenia).

1950-ben csak 150.000 tonna lignitet használtak fel villamosenergia termelésre. Ezt a mennyiséget 10 év alatt évi 3,2 millió tonnára lehet és kell felelni, ami évente 2,3 milliárd kilowatt óra energia termelésnek felel meg.

1955 évre kb. 1 millió tonna szénhulladékot is előirányoznak, ami körülbelül évi 1 milliárd kilowatt óra energia termelésnek felel meg.

A gyenge minőségű fűtőanyagokon alapuló energetikai teljesítőképesség tíz év múlva összesen 985.000 kw-ot tesz majd ki, ami megfelel évi 3,5 milliárd kw-órának.

Az általános villamosítási terv első szakasza

A 10 éves munkálatok tervének keretében, első célkitűzés-ként új villamosközpontok berendezését és üzembehelyezését, valamint egyes meglévő központok fejlesztését irányozták elő 2 milliárd kilowatt termeléssel. Hívmódon a RNK villamosközpontjainak ereje 1950. évben 2,600.000 kw-ra emelkedik.

Ebből a tervből az első ötéves terv folyamán kb. egymillió kilowatt teljesítőképességet új egységeket szerelnek fel, ami a jelenlegi helyzethez viszonyítva, 2,67-szeres növekedést jelent.

Hogy az 1950–1952-es időszakban eleget tudjunk tenni az iparok sürgős energiaszükségletének és a meglévő iparok több-kevesebb szükségleteinek, a terv előírja számos meglévő központ kibővítését és néhány egység felszerelését, melyek földgázt és kivételként kőolajtermékeket fogyasztanak. Ez azért volt tejes esetekben kőolajtermékeket fogyasztanak. Ez azért volt szükséges, mert a vízierőművek és a gyengeminőségű fűtőanyagokat fogyasztó nagy hőerőművek csak 1953-tól kezdhetik meg a termelést, míg az ipar szükségleteit gyors ütemben növekednek.

A 10 éves szakaszra szóló munkaterv a következőket írja elő: 1,039.000 kw. teljesítőképességre beépített 13 hőerőműközpont építését, 5 hőerőmű központ kibővítését, egyhöz beépített 59.000 kw-tal növelendők, az iparok mellett 98.000 kw. beépített erejű hőerőműtelepek építését, 704.000 kw. beépített erejű 24 vízierőmű és 40 ezer kw. beépített erejű kisebb központok építését irányozza elő.

Összegezve: új hőerőmű központok építésével és a meglévő kibővítésével a hőerőműtelepek termelőképesége 1.195.000 kilowattal (59,8 százaléki), a vízierőműtelepek teljesítőképessége pedig 704.000 kilowattal (33,2 százaléki) nő, ami a kis erőműtelepek termelésével együtt 2 millió kilowattal újonnan beépített erőt jelent.

Országunk energetikai helyzete a következő lesz:

	1950	1955	1960
Beépített erő:	740.000 kw.	1.700.000 kw.	2.600.000 kw.
Használható erő:	600.000 kw.	1.600.000 kw.	2.500.000 kw.
ebből: hőerő:	550.000 kw.	1.370.000 kw.	1.765.000 kw.
vízierő:	50.000 kw.	290.000 kw.	735.000 kw.
tehát: hőerő:	92%	82,5%	70,6%
vízierő:	8%	17,5%	29,4%

Egy négyzetkilométerre eső villamoserő: 2,53 kw/km² 7,0 kw/km² 10,6 kw/km²

Egy lakosra eső erő: 37,5 w/l 105 w/l 150 w/l

A meglévő fontosabb központokkal összekötött új központok 7 energetikai rendszerbe csoportosulnak, a következőképpen:

1. Munténiai rendszer.
2. Olténiai rendszer.
3. Északmoldovai rendszer.
4. Délmoldovai rendszer (Dobruzsávai együtt).
5. Középerdélyi rendszer.
6. Északnyugaterdélyi rendszer.
7. Délnyugaterdélyi rendszer.

Az új központok és egységek felszerelése után az erőállag az egész országban, az 1950-es négyzetkilométerenkénti átlag 2,53 kilowattal, vagyis lakosonkénti 37,5 watrról, a tízéves szakasz végén négyzetkilométerenként 10,6 kilowattal, vagyis lakosonként 150 w-ra emelkedik. Ez azt jelenti, hogy hazánkban jóval több állampolgár jut villamosághoz.

A korszerű technika, az energiaszállítás és a központok közötti magasfeszültségű vonalak segítségével, a többlettermelésű vidékekről energiát szállíthatunk az energiában hiányt szenvedő vidékekre.

Ami az energiaforrások felhasználását illeti, a tízéves szakasz végéig a kőolajtermék fogyasztás mintegy 120 ezer tonnára, vagyis a jelenlegi fogyasztásnak kevesebb, mint a felére csökken. A földgáz-fogyasztás szintén kb. 420 millió köbméterre csökken, amelyből csak 220 millió a gázszállító hálózatnál, a többi pedig az alacsony nyomású rétegeknek csökken.

Eltársak!

Ahhoz, hogy felbecsülhessük a villamosítás-nyújtotta lehetőségeket, a különböző fogyasztási ágak és kategóriák részére irányutatóként alapul vehetjük, hogy milyen lesz 1950-hez képest a tízéves szakasz végén az energia elosztás:

	1950	1960
	mil. kw-h.	mil. kw-h.
a) ipar, bányászat	1310	4330
b) villamos vontatás	2	300
c) községi szolgáltatás, utcai világítás	70	200
villamosok, trolleybusok	80	200
vizellátás, stb.	40	120
d) házi fogyasztás irodák, városi áruházak	220	750
e) falusi fogyasztók	20	230
f) a szállítás és elosztás közben beállott veszteség és a központok saját fogyasztása	358	870
	2100	7000

A villamosítási terv legfőbb munkálata a Beszterce folyón épülő stejári nagy vízierőműtelep. Ennek az ereje 210 ezer kilowatt lesz, vagyis, egyharmada annak, amennyivel ma az egész országban összesen rendelkezünk. Hatalmas turbinákból évente 430 millió kw. kerül ki, amely táplálja a meglévő, az újonnan épülő és az ötéves tervben előirányozott iparokat: a textilipart, a vasipart, az elektrokémiai ipart, a petróleumipart, szénbányászati, stb. ipart. Az Izvorul Muntelui-i vízduzzasztógát és vízgyűjtő medence, amely a stejári központhoz tartozik, lehetővé teszi, hogy Moldovának és a Baragan északi részének mintegy 300 ezer hektár kiterjedésű területét mesterségesen öntözzék. Galac és Bacau között a Szeret-folyót hajózhatóvá tegyék, kiküszöböljék a Beszterce folyó áradásait, termővé tegyék a Beszterce és a Szeret alsó folyásának árterületeit. A stejári vízierőmű emelni fogja Moldova ipari, mezőgazdasági és társadalmi színvonalát, amely csakugy, mint más vidékeket, a burzsoá-földesuri rendszer politikája miatt visszamaradt.

A Filipești de Padure-ban és a Dolcestin épülő hőerőművek a bányá bejáratából kapják a lignitet és villamosenergiát termelnek a főváros ellátására, a Prahova és Arges völgyi petróleumkitermelő és feldolgozó berendezés ellátására, valamint Szatlinváros—Câmpina közötti vasútvonal ellátására, amelyet az első ötéves terv során villamosítanak.

A zsilvölgyi, petrosényi hőerőműközpont, a vajdahunyadi kőszelvények szánti szén mosása után megmaradt hulladékok, valamint olyan gyengébb minőségű szenet fog használni, amelyet ma nem használnak.

Ennek a központnak az ereje 150 ezer kilowatt lesz és az első ötéves terv végéig teljesen befejezik.

Az évi energiatermelés mintegy 675 millió kilowatt óra lesz.

A Vallsorban lévő hőerőműközponttal, valamint a Raul Maren épülő vízierőműközponttal együtt ellátja Zsilvölgye szénbányászati berendezését, a resinai és vajdahunyadi kohászati kombinátokat, a Vörös Acél-üzemet, valamint a Bánátot és Erdély délnyugati részét.

A hőerőmű- és vízierőműközpontok kihatással lesznek az ország összes tartományainak fejlődésére.

A villamosítási terv összesen 3960 kilométer hosszúságban villamosenergiát szállító és összekötő vonalak létesítését és energiatranszformációs állomások felállítását írja elő.

Villamosítás a falvakon

A villamosítási munkálatok terve különleges figyelmet szentel falvaink villamosításának.

A kizsákmányoló osztályok a parasztság tömegét a legteljesebb szétválasztásban tartották. Egy 1941-es statisztika szerint a villamosenergiaiban részesülő falusi lakosság az ország összlak-

osságának mindössze 6 százalékát tette ki. A RNK több, mint 13 ezer falvából mindössze csak 450 falut villamosítottak.

Az első ötéves terv előirányozza a villamosenergia bevezetését mintegy 2000 faluba és elsősorban a gép- és traktorállomásokba, az állami gazdaságokba és kollektív gazdaságokba.

Körülbelül 50 százalékot úgy valósítanak meg, hogy bekapcsolják a meglévő magasfeszültségű hálózatba, vagy azokba, amelyeket időközben létesítenek, — a fennmaradt ötvenszázalékot pedig a kisebb helyi központok alapján, előnyben részesítve a vízzel dolgozó központokat.

A villamoság használata a kollektív gazdaságokban még jobban meggyőzi a szegény- és középparasztokat, milyen előnyös az egyéni kisgazdaságoknak kollektív nagygazdaságokba való önkéntes tömörülése, ami biztosítja a parasztok bőséges, boldogabb életét.

Különös figyelmet kell fordítani a kisebb folyók szabályozására és ezek kihasználására kisebb, körülbelül 500 kw. erejű vízierőmű központok részére, amelyek ellátnak egy, vagy több falut, helyi ipart, segítenek megoldani az öntözés és a haltenyésztés, stb. kérdéseket.

Az üzemben lévő, vagy elhagyott vízimalmok és egyéb hidraulikus berendezések zsilipeit és gátjait megjavítják és villamosgenerátorokat szerelnek fel, amelyek a falvak villamosítását szolgálják. A vízikerekeket, ahol szükséges, turbinákkal helyettesítik.

Kiszámították, hogy az ország kisebb vizeiből az 500 kw-ig terjedő erejű kisebb központokkal, összesen kb. 500.000 kw. beépített erőt lehet elérni.

Azokban a helységekből, ahol kisebb vízierőmű felszerelése nem lehetséges, de van helyi fűtőanyagforrás, kis hőerőműtelepeket építenek, a használaton kívül álló mozdonykazánok és lokomobilok segítségével. Fűtőanyagként használnak fel a tőzeget, a lignitet a szénport, a könnyen feltárható kis telepekből a földgázt, a szénagát, valamint a mezőgazdasági és fűrésztelapi hulladékokat.

Ebben a munkában óriási feladat hárul a Néptanácsokra, amelyek a helyi erőforrások felhasználásával és a dolgozó paraszttömegek mozgósításával jelentősen hozzájárulhatnak a falvak villamosításának művéhez.

A vizek felhasználása

Országunk gazdasági és társadalmi életének egyik központi kérdése a vizek kérdése. Fontos szerepe van a vizek a mezőgazdaságban, az éghajlat meghatározásában és a villamosításhoz szükséges energia termelésében. Ezért vizeink urálása s felhasználása a szocializmus építésének egyik alapkérdése.

Országunk villamosítása közvetlen kapcsolatban van vizeink sokoldalú kihasználásával: a mezőgazdasági termelés stabilitásának és növelésének öntözéssel való biztosításával, az aszály elleni harcra, az árvizek megelőzésével, erdőpászták ültetésével, gátak építésével és gyűjtőtavak létesítésével, a folyók medrének szabályozásával, a folyók, árterületek visszasszerzésével és kiépítésével, a hajózással, a városok s ipari központok vízellátásával, a halgazdasággal, a vadvizek szabályozásával s az erdőszítéssel.

Ezekből a kérdésekből egyetlen egyet sem lehet elkülönítve megoldani, mert csakis az összes vízfelhasználási lehetőségek teljes és összefogott tanulmányozása oldhatja meg külön-külön az egyes kérdéseket.

Az ARADÁSOK MEGELŐZÉSE ÉS AZ ÖNTÖZÉS. Országunk esőrendszerének tanulmányozásakor megállapították, hogy az ország mezőgazdasági területének nagyrésze aszályos, ami nagy károkat okoz a nemzetgazdaságnak. Az aszályos években a hektáronkénti terméshozam a buzánál ötször és a tengerinél hétszer kisebb, mint a jó mezőgazdasági években elért termés. Az aszálysújtotta mezőgazdasági földek összterülete mintegy 2,7 millió hektár, amelyből mindmáig csak egészen jelentéktelen részt, 50.000 hektárt öntözünk.

Az öntözéssel, a talaj mesterséges nedvesítésével biztosítani lehet a mezőgazdasági terméshozam állandó növekedését. Az öntözéses mezőgazdasági terméshozam szaporulata nagyon jelentős. 1950-ben országunk öntözött gyapottermelésében 250 százalékon felüli szaporulatot értünk el.

Az aszálysújtotta vidékek vizei — a Szeret, a Ialomita, az Arges, az Olk és a Zsil körülbelül 200.000 hektárt öntözhetnek, vagyis az öntözésre szoruló területnek kevesebb, mint 8 százalékát.

A gyűjtőtavak víznél felhasználásával mintegy 500.000 hektárnyi terület öntözését lehetne biztosítani az aszálysújtotta vidékeken. Más vidékeken, mint például a Duna közelében, az öntözéshez szükséges vizet szivattyúzással lehet elvezetni. Ezzel lehetővé válna továbbá 400–500.000 hektárnyi terület öntözése.

A vázolt intézkedésekkel mintegy 1,2 millió hektár terület öntözését lehetne ellátni az aszálysújtotta vidékek körülbelül 2,7 millió hektárra rugó összterületéből. A kérdés mélyebb tanulmányozása újabb lehetőségekkel ismerteti meg az aszály leküzdésére: duzzasztógátak építése, víztartályok felszerelése, szivattyúzás, általaj vizek felhasználása, erdőpászták ültetése, stb.

Hozzávetőleges számítás szerint az 1,2 millió hektár öntözése révén nyert mezőgazdasági terméshozamot eléri a évi 240.000 vagon gabonát, ami fontos nemzeti kincsnek jelent.

Ugyanakkor a túlságos esőzések következtében bizonyos években és bizonyos évszakokban a folyók katasztrofális áradásokat okoznak, nagy területen lötkreteszik a termést és nagy kárt okoznak a közlekedési utakon és a helységekből. Az áradással fenyegetett területek lakossága állandó bizonytalanságban él.

Ennek a csapásnak az elhárítása a folyók szabályozásával és urálásával gátak építésével válik lehetségessé. A duzzasztógátak építése gyűjtőtavak létesítését eredményezné azokon a vidékeken, ahol a földrajzi és földtani feltételek megfelelőek. Ezeket a tavakat öntö-

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az ország villamosítási tervéről a RMP KV plenáris ülésén

zésre, energiatermelésre, hajózásra, vízellátásra, talajjavításra lehet felhasználni.

A rendelkezésünkre álló ideiglenes adatok szerint a folyókön építhető duzzasztógátak gyűjtőképessége mintegy 4,2 milliárd köbméter. A duzzasztógátakat és a gyűjtőtavakat elsősorban a legfőbb vízfolyásokon kell építenünk, mint a Bisztrícán, az Izvorul Muntelui gátnál, az Argesen Tunel-nál, a Ialomitan Bolbocinál, a Lotrun Vidránál, a Moldován Prisaca Dorneinál. Másokat az Olt, Dambovita, Buzau, Putna, Szamos, Maros, stb., folyókön, Dombos és síkvidékeken is lehet gyűjtőtavakat létesíteni, különösen ott, ahol aszály van: Munténiában, a Jijia medencében, stb.

AZ ALAMOSÁSOK MEGELŐZÉSE ÉS LEKÜZDÉSÉSE a multban teljesen elhanyagolták. 700.000 hektár terület teljesen tönkrement, az ország egész területén pedig 2.300.000 hektár van a leromlás útján. Ennek a folyamatnak a folytatódása a mezőgazdasági termés állandó csökkenése mellett veszélyezteti a vízfolyásokon végbemenő munkálatokat, a közlekedési utakat, a lakott helyeket, stb. Ezért számos intézkedés szükséges a talaj megőrzésére, mind a fő vízutakon, mind a mellékfolyók-nál. Ugyiszintén ki kell aknázni a területeket, amelyek kárt szenvedtek vagy leromlóban vannak.

NAGYJELENTŐSÉGŰ A TAVAK ÉS AZ EGÉSZSÉGTelen vidékek feljavítása a víznek a gyűjtőtavak tartaléka és csatornái útján való felújításával. Ezek a munkálatok gazdasági hasznót hoznak a mezőgazdaságnak és a halgazdaságnak, megsemmisítik a mocsarláz fészkeit, amely veszélyezteti a mocsaras és ingoványos vidékek lakóinak egészségét.

Országunk belső hajózható utjai a vizek uralása és a főbb folyók szabályozása útján nagyméretű fejlődésnek indulhatnak. A főbb folyókön való hajózás nemzetgazdasági szempontból igen fontos, mert olcsóbbá teszi a szállítást, sőt még új települések és ipari vállalatok létesítését is lehetővé teszi, mint például a Duna—Fekete-tenger csatorna.

A HALGAZDASÁG hatalmas mértékben kifejlődik az új tavak létesítésével, a folyók medrének szabályozásával, a meglévő mocsarak és tavak szanálásával.

Hozzávetőleges számítás szerint mintegy 400 ezer hektárnyi mocsarat és halastavat lehetne szabályozni, ami 35 millió kiló hal tenyésztését tenné lehetővé évenként.

A Duna szabályozása

A Duna kiaknázása nagyfontosságú kérdés népünk és a többi dunamenti ország népei számára.

Országunk összes vízei a Dunába ömlenek s így a Duna hajózási rendszerünk gerincoszlopa. A Duna országunk egyik legértékesebb kincse, amit eddig csak elégtelenül használtunk ki hajózásra és halászatra.

A Duna kiaknázásához szükséges a folyam teljes szabályozási tervének kidolgozása, részletes adatok és alapos tanulmányok alapján.

HAJÓZÁS. A Dunának beföldi és nemzetközi gazdasági szempontból különös fontossága van a hajózás terén. A jelenlegi helyzetben a dunai hajózás számos nehézségbe ütközik, minthogy a folyam mélysége minden évszakban elégtelen a nagy ürtartalmu hajók számára, a hajót tengerbetorkolását korlátozza a szulmai gát és a nehéz átkelés a Vaskapunál, különösen alacsony vízál-lás idején.

A Duna—Fekete-tenger csatorna építésével megszűnik a dunai hajózás legfőbb akadálya, megvalósul a szulmai gát okozta akadályoktól mentes torkolat.

A Vaskapunál és a Duna további folyásán az alacsony vízál-lás idején való hajózás feltételei megjavíthatók a vizierőművi munkálatokkal és a gátépítési munkálatokkal egyidejűleg, melyeket az árterületek visszanyerése céljából kell végrehajtani.

A gondosan összeegyeztetett gátak építésénél, hogy a Duna vizeinek átömlesztési lehetősége ne csökkenjen, a legújabb jelentések szerint (a Duna deltáján kívül) az árterületeken mintegy 540 ezer hektár területet lehet hasznosítani, ahol haltenyésztő telepek, erdők és jelentős mezőgazdasági területek létesíthetők.

Figyelembevéve a visszanyert területek kivételes minőségét, a Duna vízzel való öntözés könnyű és bőséges lehetőségét, az enyhébb éghajlatot és a jövőben rendelkezésre álló energiát, a visszanyert mezőgazdasági területeken ipari növény-, gyapot-, rizstermelést, belterjes gabonagazdálkodást lehet folytatni, kertészetet lehet létesíteni, délszaki növényeket, gyümölcsösöket lehet ültetni és erdőipari ültetvényeket lehet létesíteni.

Az árter öntözése mellett — mint ahogy fentebb már említettük — a Duna vízzel szivattyuzás útján nagy területek öntözhetők.

A Duna árterén fekvő mocsarak szabályozása és a halgazdaság

A Duna árterén lévő mocsarak részére jelenleg nincs biztosítva minden évszakban a víz felújítása.

A Duna árterének rendezése keretében nagy területeket irányozunk elő feljavított tavak részére, továbbra is fenntartjuk a meglévő tavakat és különleges medencéket létesítünk haltenyésztés céljaira. A tavakat fel kell javítani és a haltenyésztés fokozása érdekében biztosítani kell a vizük gyors kieserülését, egyes esetekben szivattyuzás útján is.

A rendszeres halgazdaság lehetővé teszi, hogy a jelenlegi esőkent értékű haltenyésztést hektáronként több mint 100 kg-ra emeljünk.

A mocsarak kiszáritásával és az összes tavak vize cserélődésének biztosításával csökkentjük a malária

gócokat és megjavítjuk a dunamenti helységek egészségügyi feltételeit.

A DUNA-DELTA TERÜLETENEK KIAKNAZÁSA HALÁSZATTAL ÉS FÖLDMŰVELÉSSEL. — A Duna-Delta, valamint a vele kapcsolatos gazdasági kérdések különleges figyelmet érdemelnek. A Duna-Delta 430.000 hektárnyi össterületből 198.000 hektár tó, nádas, vagy patak, amelyeket csakis halászatra lehet használni. 267.000 hektáron nád és uszó vízinvé-nyek teremnek, amelyek fontos ipari nyersanyagok.

A Delta területéből körülbelül 55.000 hektár ültetvény, mező, erdő és emberi település.

Ez a terület alkalmas öntözéses belterjes gazdálkodásra. Különösen jól fejleszthetők a gyümölcsösök és a gyümölcstermeléssel kapcsolatos élelmiszeripar-ágak. Jelentős és értékes termést biztosíthatnak az öntözött gyümölcsösök, különösen az aszálynak kevésbé ellenálló gyümölcsfa fajták.

A Deltát öntözött veteményes kertek létesítésével a zöltség tömeges termelésének gazdag forrásává változtathatjuk és helyi élelmiszeripart fejleszthetünk ki.

A kedvező természeti feltételek folytán kifejleszt- hetjük a délszaki növények (tea, citrom, stb.) termesztését.

VIZIERŐMŰVI BERENDEZÉSEK. — A Duna országunk és a szomszédos országok számára is jelentős villamos energiaforrást jelent, amelyet gazdaságosan ki lehet aknázni. Energetikai szempontból a legfontosabb vidék a Vaskapu, ahol körülbelül 1.280.000 kw. beépített erejű és egy átlagos vízrajzi évbe 8,8 milliárd kw-óra teljesítőképességű nagy villanyerőművek létesíthetők.

Ezek az erőművek alkotják majd energetikai rendszerünk alapját és az alacsony önköltségi ár, valamint a nagy energiátartalom következtében módot nyújtanak elektrokémiai, elektromos kohászati ipar, műtrágya-gyárak, szivattyus öntözési rendszer, stb. létesítésére.

Ez erőművek létesítésével megoldódnak a Vaskapu-hajózás jelenlegi nehézségei is.

A Duna alsó folyását a Vaskapunól a tengerig eddig még nem tanulmányozták energetikai szempontból. Ezeket a tanulmányokat a jövő években kell lefolytatni.

A vizek felhasználása széles lehetőségeket nyújt a tudományos kutatásokra és nemzetgazdaságunk szempontjából, hazánk felvirágoztatására és fejlődése szempontjából különösen nagy fontosságú munkálatok végrehajtására. Az itt felvázolt kérdésekkel az államszervek- nek, a tudósoknak, szakembereknek, technikusoknak és országunk egész dolgozó lakosságának komolyan kell foglalkozniuk a vizek felhasználását szolgáló általános terv kidolgozása, majd pedig gyakorlati alkalmazása céljából.

Az erdőültetéseknél, erdőpászta ültetéseknél és nagy területek öntözésének lenyűgöző száláni terve, valamint a szovjet emberek hőies harca a természet feletti uralomért, irányt mutat országunk dolgozó népének, amelyre az a hatalmas feladat hárul, hogy uralma alá hajtja és felhasználja a hazánk területét átszelő vizeket, leküzdje az aszályt és az áradásokat s megakadályozza a földek alamosását. Kényszeríthetjük és kényszerítenünk is kell vizeinket, hogy hatalmas turbínákat mozgassanak, amelyek száz és száz kilométer távol- ságra szolgáltatnak villamosáramot, megtermékvénítik földjeinket, új szántóföldeket teremtenek és életre kel- tik a kiszivolyozott és leromlott földeket.

A szovjet emberek arra tanítanak bennünket, hogy uralmunk alá hajtathatjuk a természet erőit, és a kommunizmus, valamint a béke ügyének szolgálatába állit- hatjuk őket. — Sajátságunk el a nagy szovjet népnek ezt az értékes tanítását.

Az elektrotechnikai ipar

A villamosítás szükségessé teszi saját ipari bázis létesítését elektromos gépek és műszerek gyártására.

Az ország villamosításához szükséges fentebb vázolt munkálatok programjának teljesítéséhez szükséges felszerelést és gépek egy részét behozatal útján szere- zük be.

A szocializmus nagy országa ezen a téren is jelen- tős támogatást nyújt, mind műszaki segélynyújtás, mind turbogenerátorokat, nehéz elektromos gépeket és készülékeket, stb. előállító gyárak felépítéséhez szüksé- ges berendezés szállítása után.

A szükséges berendezések és gépek legnagyobb ré- szét azonban országunkban kell előállítanunk. Ebből a célból ki kell fejlesztenünk és széles alapokra kell hely-ezniünk elektrotechnikai iparunkat. A villamosítási tervben éppen ezért a következő intézkedéseket irá-nyozzuk elő:

1. Energetikai felszerelést előállító gyárat létesít-ünk Resicán, a „Sovrommetál“ vállalat keretében; ez a gyár gőzturbinákat, hidraulikus turbinákat, villany- fejlesztőket fog termelni. A gyártás a Szovjetunióhoz érkező adatok alapján 1951-ben kezdődik.

2. Kibővítjük a bukaresti „Vulcan“-műveket, ahol gőzkazánokat fognak gyártani az új hőerőművek szá- mára.

Ugyanazok a gépgyártó ipar keretében megszervez- zük a vizierőművekhez szükséges gépi felszerelés (ká- dak, gátak, nyomóvezetékek, stb.) gyártását.

3. Craiován létesítjük az „Electro Putere“-gyárat, amely transzformátorokat gyárt majd az elosztóállomá- sok számára, magasfeszültségű villamoskapcsolókészül- lékeket az állomások és erőművek számára, rotatívokat az 50–2000 kw. erejű villamosenergia-fogyasztás szá- mára. Az „Electro-Putere“-gyár felszerelése már meg- indult és már 1951-ben részlegesen üzemel.

4. A meglévő villanymotorgyárakat az összes szük- ségletek kielégítése érdekében kifejlesztjük, nevezete- sen:

— a hosszufalusi „Elektro-Preciziát“ aszinkron és mikromotorok gyártására, —

— a temesvári „Electro-Motort“ aszinkronmoto- rok gyártására,

— a bukaresti „Dinamot“ nagy és különleges aszín- kronmotorok, egyenáramgépek, a falusi villamosítási céljait szolgáló áramfejlesztők, stb. gyártására.

5. Alacsonyfeszültségű villamos kapcsolókészüléke- ket gyártó üzemot létesítünk Bukarestben, ez az üzem 1951-ben kezdi meg működését és az öt éves terv folya- mán fejlődik ki.

6. Mérőműszerek, relék és önműködő telefonok gyártására kifejlesztjük a jelenlegi „Vestitorul“-gyá- rat.

7. Gyár létesül a kábeleket, szigetelt és szigetetlen villamosvezetékek gyártására, Ennek üzemeléséig a jelenlegi „Electro-Cablul“ és „Industria Sarnei“ fedezi részlegesen a szükségletet.

8. Rádió és elektronikus gyárat létesítünk a jelen- legi „Radió Popular“-gyár kibővítésével.

9. Korszerű gyár épül az elektrotechnikai gépek, termékek és villamos kapcsolókészülékek gyártásához szükséges villanyszigetelő anyagok előállítására. A gyár terve a Szovjetunióban készül. A Szovjetunió egy- ben az ö-szes szükséges gyártási eljárásokat is rendel- kezésünkre bocsátja.

10. Gyár létesül az elektrokéramikai szigetelő anya- gok gyártására. Ennek a gyárnak a terve is a Szovjet- unióban készül. A gyárat az öt éves terv tolyamán sze- reljük fel.

11. Laboratóriummal ellátott elektrotechnikai kut- atató és kísérleti intézeteket létesítünk, az elektrotechni- kai terméktípusok kikísérletezésére és precíziós mérés- sekre, valamint az új építkezések fejlesztését szolgáló műszaki kutatások fejlesztésére.

Mindezeknek a gyáraknak a felszerelése és üzem- beállítása után elektrotechnikai iparunk képes lesz elő- állítani a villamosításhoz szükséges villamosági felsze- relés legnagyobb részét, valamint elektrotechnikai tö- megfogyasztási cikkekét.

A terv meghatározza a munkálatok fentebb kifejt- ett programjának kivitelezéséhez szükséges főbb építőanyagok mennyiségét, valamint a 10 éves prog- rammhoz szükséges fűtőanyag összmenyiségét.

A program teljesítése érdekében, az illető műkö- dési ágakia szakított tervező-, építő-, s szerelővállal- atokat létesítettünk és szerveztünk. Ezeket most lát- ták el a szükséges felszereléssel.

A villamosítási tervben előirányzott valamennyi erőmű tervezése folyamatban van. A Moreni, Sadu, Dot- cestj és Ovidiu II. üzemeket már építik, az első három munkálatai már előrehaladott állapotban vannak. A többi erőmű számára — melyek közé tartozik a Bistri- tán építendő stejari erőmű is — megindult a munkate- lepek berendezése.

Az első öt éves terv folyamán üzembeállítandó erő- művek elektromechanikai felszerelésének javarésze elké- szült. Egy része urban van országunk felé, a felszere- lési munka pedig 1951-ben veszi kezdetét.

Nagyszámu szakmunkásra, technikusra, mérnökre lesz szükség az ország villamosításához. A káderek egyrésze már szakképzésben részesült a többi pedig felkészül és specializálódik. Intézkedés történt a szak- káderek nagyszabású bővítésére, 1955 végéig a szakká- derek száma a jelenlegi 26.375-ről 69.000-re kell, hogy emelkedjék. Ennek érdekében a szakiskolákon kívül olyan új iskolákat létesítettek és még létesítenek, ame- lyek ki tudják képezni a megfelelő időre a tervben előirányzott szakmunkásokat, technikusokat és mérnö- köket, Bukarestben energetikai főiskola létesül, a Szov- jetunió elektrotechnikai gépeket, kapcsoló-berendezést és anyagokat gyártó üzemibe kétszáz munkást, techni- kust és mérnököt küldtünk szakképesítés céljából, akik ott elsajátították a legfejlettebb gyártási technikát és fiatal elektrotechnikai iparunk jól képzett kádereivé válnak. Ezzel újabb felbecsülhetetlen értékű segítséget kapunk a Szovjetuniótól országunk iparosításában és új szakkáderek képzésében.

A villamosítási terv jövedelmezősége

A nagy vizierőművek és hőerőművek létesítése ösz- szesen 140 milliárd lej beruházást igényel, ehhez hozzá- számított még 35 milliárd lej, a szállítási vonalak, vala- mint a magasfeszültségű transzformátor-állomások fel- állításának költsége.

Ha azt vesszük, hogy a jelenlegi kilowatt-óránkénti 5.80 lejes átlagár helyett a vizierőművekben fejlesztett energia eladási ára kw-óránként 2.50 lej lesz, a hőerőmű- vekben fejlesztett energiáé pedig kw-óránként 3.50 lej, akkor azt látjuk, hogy ezek a beruházási költségek a be- rendezések üzembehelyezésétől számított 18 és fél év alatt termelt villamosenergia eladásából amortizálódnak.

Annak ellenére, hogy a villamosenergia ára a jelen- legihez képest közel a felére csökken, a beruházási költsé- gek rövidlejártu amortizációja is teljes mértékben bi- zonyítja a villamosítási terv gazdasági jövedelmezőségét.

Ezek a számok azonban csak hiányos képet nyújta- nak azokról az órási kincsekről és előnyökről, amelyeket a villamosítási terv megvalósítása az öntözéssel, az ár- területek termővéttelével, a halgazdaság útján stb. nyújt az ország nemzetgazdaságának.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs jelentése az ország villamosítási tervéről a RMP KV plenáris ülésén

Eltársak!

A fentebb elmondottakból tudomást szerezhettek az országunk villamosítása s vizeink felhasználása tervének főkérdéseiről.

Ez hosszulejratu, távlati terv, amely a legteljesebb mértékben kifejezi pártunknak azt az akaratát és elhatározását, hogy országunknak szakadatlan fejlődést, dolgozó népünknek pedig egyre jobb, egyre napfényesebb életet biztosítson.

Az ország villamosítására és vizeinek felhasználására vonatkozó tervet pártunk programja szerves részének tekinthetjük. Ennek a tervnek minden kommunista ügyvéd kell válnia, mert a kommunisták az új élet építői, az élenjáró eszmék zászlóvivői.

A villamosítási és vízfelhasználási terv alkalmazása nagymértékben felvirágoztatja Népköztársaságunkat. Ezért a terv a munkásosztály ügye, a tudósok és a haladószellemű értelmiségiek ügye, minden hazáját szerető ember ügye.

Az ország villamosítása hatalmas mozgósítóerejű eszme.

A gyárak és üzemek munkássága számára a villamosítás azt jelenti, hogy emeljük a műszaki színvonalat, mind nagyobb mértékben gépesítjük és tesszük önműködővé a termelést, fokozatosan kiküszöböljük a kézi munkát, siettetjük és megkönnyítjük első öt éves tervünk és a következő öt éves tervek teljesítését.

A villamosítás világosságot hoz a dolgozó parasztság otthonába és biztosítja a gépesített munka széleskörű bevezetését a mezőgazdaságba, ami jelentős mértékben emeli a hektáronkénti terméshozamot. Ezért a dolgozó parasztság a villamosítást saját ügyének fogja tekinteni és teljes szívvel fog harcolni és dolgozni győzelméért.

A villamosítás a tudósok, a technikusok és mérnökök ügye, akik előtt beláthatatlan távlatok nyílnak, hogy érvényesíthessék a dolgozó nép szolgálatába állított műszaki hozzáértésüket és képességeiket.

A hazájukat szerető tudósok, akik a nép javáról álmodoztak, már a kapitalizmus idején is gondolkodtak a villamosítás kérdése fölött, sőt a vizek felhasználására szerény, de merész terveket is kidolgoztak. Viszont hamarosan csalódnok kellett, mert a burzsoá-földesuri rendszer, a haladás ellensége teljes megvetést tanúsított tudósaink alkotó képességeivel szemben.

Ma azonban, amikor a politikai hatalom a szocializmust építő munkásosztály kezében van, egészen más alkotási lehetőségek nyílnak a tudósok, szakemberek és technikusok előtt. A terv kidolgozásában résztvevő szakemberek szorgalmas és lelkes munkája, valamint a RNK Akadémiájának rendkívüli bővített ülészakán kifejlődött széleskörű és tartalmas viták élénk bizonyítékai annak, hogy tudósaink, mérnökeink, technikusaink körében milyen nagy érdeklődést és lendületet váltott ki az ország villamosításának és vizei felhasználásának eszméje.

Az Akadémia ülészakán joggal mondotta Traian Savulescu akadémikus, hogy a tudomány csak most, a népi demokratikus rendszer feltételei között tekint bizalommal a jövőbe, a tudomány művelői pedig látják, milyen korlátlan lehetőségek nyílnak számukra, hogy feltárják és kiaknázzák az ország természeti kincseit, hogy állandóan javítsák a közegészségügyi állapotokat és emeljék a nép műveltségi színvonalát, felvirágoztassák a hazát és megerősítsék a békéért és szabadságért vívott harcot.

Valóban, milyen széles távlatokat, tág kutatási lehetőségeket nyit meg tudósaink és technikusaink előtt hazánk villamosításának és vizei felhasználásának terve.

A Pártunk kezdeményezte munkálatok rendkívül erős visszhangra találnak majd az ifjúság soraiban. A munkás- és parasztfiúk, a tanulóifjúság, a fiatal mérnökök és technikusok állítsák az ellenszegülő természeti erők legyőzésének, a villamosításról és a vizek felhasználásáról szóló terv diadalának szolgálatába alkotó lelkesedésüket, gondolataikat és tetteik merészességét, lánszólo házaszeretűket, minden új és élenjáró iránti érdeklődésüket.

A kommunizmust építő Szovjetunióban a szovjet emberek, a nagy Bolsevik Párt és a lángszű Sztálin vezetésével minden erejüket békés alkotó munkának szentelik, páratlan bátorsággal alávetik akaratuknak a természet erőit és arra kényszerítik őket, hogy az ember javát szolgálják.

Mi is erre az utra térünk.

A villamosítás és országunk vizei felhasználása tervének alkalmazása növeli hazánk gazdasági erejét, s ilyen módon a szocializmus és a béke ügyét szolgálja.

Eltársak!

A sajtó, a rádió, a mozi, a kulturális intézmények propagandisták, agitátorok stb. révén, propaganda és agitációs apparátusunk minden egyes láncszemé révén ismeretesséik minden egyes dolgozóval a terv eszméit és gyakorlati intézkedéseit. Ennek a tervnek a keresztülvitele elképzelhetetlen a szakszervezetek, ifjúsági és nőszervezetek, a városi és falusi dolgozók, a tudósok, mérnökök és technikusok mozgósítása nélkül.

Az energetikai és elektrotechnikai iparban, a fémiparban, a bányai iparban, az építkezéseknél, a szállítószolgálatban, a mezőgazdaságban, erdőiparban, faiparban, a közoktatásban, tudományos intézményekben, a tanulmányi kutató és tervező intézetekben széleskörű technikai és szervező tevékenységet kell kifejteni a villamosítási terv alkalmazása érdekében és azoknak a kutatásoknak a kiegészítésére, amelyeket a nagyszabású akció megkövetel. Az első öt éves terv folyamán meg kell szerkeszteni a vízrajzi medencék és az egész ország vízszabályozási munkálatainak terveit és terveit. Ebből a célból kezdeményezni kell a vizekkel kapcsolatos valamennyi kérdés tanulmányozását, amennyiben ezek a kérdések az ország

általános vizgazdaságát, vagy a különböző vízrajzi medencék vizgazdálkodását tekintik.

Meg kell szerkeszteni a következő munkálatok terveit: a) öntözések, árterületek visszanyerése, talajjavítás, haigazdaság; b) belső hajózási utak szabályozása; c) újraerdősítés, hegyi patakok szabályozása, erdőpászta létesítése, a talajbomlás megelőzése és leküzdése.

A közoktatás terén különös figyelmet kell szentelni a villamosítási terv teljesítésével kapcsolatos tudományok, a villamoság, fizika, matematika, geológia, vízrajz stb. tanulmányozására.

Intézkedni kell, hogy biztosítsuk a szakoktatás valamennyi fokozata számára a szükséges jólképzett oktatókádereket, technikai szaktankönyveket, laboratóriumokat, műhelyeket és oktatási anyagot.

Az 1950. december 3-án megválasztandó tartományi, rajoni, városi és községi néptanácsoknak tevékenyen kell támogatniuk az ország villamosítási tervét, s a tömegek kezdeményezőképeségének a maximumig való fejlesztésével és a helyi erőforrásoknak és lehetőségeknek a maximumig való kihasználásával alkalmazniuk kell a tervben előírt intézkedéseket.

A pártvezetőknek úgy kell megszervezniük a villamosítási terv tanulmányozását, hogy minden párttag alaposan elsajátíthassa. A kommunisták feladata mozgósítani a legszélesebb tömegeket és alkotó kezdeményező-képességüket, az ország villamosításáért folytatott munkában.

A pártbizottságok feladata rendszeres politikai és szervezeti munkát folytatni a munkatelepeken és az energetikai berendezést és felszerelést termelő gyárakban dolgozó munkások és technikusok mozgósítására és különös figyelmet kell szentelniük a villamosítási tervben foglalt feladatok teljesítéséhez szükséges új káderek nevelésének.

Az ország villamosítási és vízfelhasználási terve népünk szilárd békeakarátát juttatja kifejezésre. Népünk új alapokon új életet akar építeni és ezért békére van szüksége. A népünk által megkezdett nagyszerű mű népünknek azt a forró bizalmát fejezi ki, amelyet a béke erőinek a háború feletti győzelmébe vetett. Országunk dolgozói úgy vélik, hogy a béke erői elég hatalmasak és elég hatalmasak is lesznek ahhoz, hogy ha az amerikai imperialisták meg is kísérik véghezvinni elvetemült terveiket, már csiráiban megbénítsák az imperialisták kísérleteit, s megakadályozzák őket abban, hogy katasztrófális pusztításokat zúdítsanak az emberiségre.

A villamosítás és hazánk vizeinek felhasználása Pártunk elsőrendű fontosságú feladata.

Pártunk Központi Vezetősége kifejezi meggyőződését, hogy a dolgozók milliói hazafias lelkesedéssel való szolgálnak a Párt felhívására a villamosítás megvalósításáért, a szocializmus országunkban való felépítéséért, a béke védelmének ügyéért.

A Demokratikus Német Köztársaság kormánya csatlakozik a prágai javaslatokhoz

BERLIN. — (Agerpres.) A Demokratikus Német Köztársaság minisztertanácsa október 24-én ülést tartott, amelyen megvizsgálták a nyolc állam külügyminiszterei prágai konferenciájának eredményeit. A kormány a tanácskozás után közleményt adott ki, amely a többi között ezeket tartalmazza:

A DNK kormánya különös megelégedéssel vette tudomásul a Prágában megtartott külügyminiszteri értekezlet nyilatkozatát, amely állást foglalt Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen.

A DNK kormánya halálját fejezi ki a Szovjetunió és a népi demokratikus országok kormányai iránt amiért lehetővé tették a DNK kormánynak, hogy egyenrangú félként részt vehessen a prágai értekezleten. A német nép megelégedéssel vette tudomásul, hogy a prágai értekezleten a nyolc állam külügyminiszterei állást foglaltak az egységes és demokratikus Németország megteremtése mellett és sürgették a békeszerződés megkötését.

A német kormány megállapítja, hogy az USA, Nagybritannia és Franciaország politikájukkal továbbra is megszerzik a potsdami és yaltai egyezményt és arra törekszik, hogy Nyugat-Németországot, valamint Berlin nyugati övezetét bevonják a támadó jellegű Atlanti Blokka. Ez a politika megakadályozza a német népet abban, hogy helyreállítsa gazdasági és politikai egységét. Ez a politika elgáncsolja a német békeszerződés megkötését, Nyu-

gat-Németországot az angol-amerikai imperialisták agressziós politikája eszközül akarja felhasználni. Ez a politika súlyos veszélyt jelent a béke és az európai népek biztonságára szempontjából, elsősorban pedig magának a német népek létét veszélyezteti. Ezért a német nép fokozott ellenállást tanúsít az angol-amerikai imperialisták terveivel szemben és felhív minden német hazafit, szálljanak szembe ezekkel a tervekkel, akadályozzák meg a német militarizmus ujjáéledését.

A német kormány felszólítja Nyugat-Németországot és Berlin nyugati övezeteinek lakosságát, hogy kemény ellenállással küszöböljék ki az újabb háború veszélyét. Ehhez az erőfeszítéshez csatlakozniuk kell az összes békeszerető erőnek.

A DNK kormánya teljes mértékben magáévá teszi a nyolc állam külügyminisztereinek prágai értekezletén előterjesztett javaslatokat a német kérdés békés rendezését illetően.

A prágai nyilatkozat értelmében a DNK kormánya kéri arra, hogy résztvegyen az egész Németországra kiterjedő alkotmányozó tanács megalakításában, amennyiben Nyugat- és Kelet-Németország megbízottjai az arányosság elve alapján megalakítják az alkotmányozó tanácsot. Ez döntő szakaszt jelent Németország széttagolásának megakadályozásában, egyben előkészíti az utat az egész Németországra kiterjedő egységes kormány megalakításához. Ezzel pedig megvalósuláshoz közeledik a német békeszerződés megkötése.

A DNK kormánya felszólít

ja a német lakosság minden rétegét, hogy teljes erejéből támogassa a béke biztosítására, a békeszerződés mielőbbi megkötésére, az egységes demokratikus és békeszerető Németország megteremtésére irányuló törekvéseket.

A német nép, amely a mult gyászos tapasztalataiból megtanulta értékelni a békét és amely hazájának egységesítésére vágyik, meg fogja érteni és meg fogja valósítani a prágai értekezleten elhangzott javaslatokat. A DNK kormánya meg van győződve arról, hogy a német nép hazafias és békeszerető erői megértik a jelen pillanat paranasát és együttes erőfeszítésel biztosítják a német nép békéjét, mert ettől függ a német nép nemzeti léte.

Egyetlen kommunista sem jelentkezett nyilvántartásra a fasiszta amerikai hatóságoknál

NEWYORK. — (Agerpres.) Az USA igazságügyi minisztériuma október 21-én este közzé a hírhedt McCarran-féle törvény életbelpótlásáról szóló rendeletet. Mint ismeretes, ennek a törvénynek a célja az a belső rend biztosítására szolgáló törvény. Jóllehet a törvény már szeptember 23-án jogerőre emelkedett, az igazságügyi miniszter mégis csak október 23-án léptette életbe, amikor lejárt a 30 napos határidő a kommunisták és a haladószellemű elemek önkéntes jelentkezésére.

Mindazonáltal egyetlen szervezet és egyetlen személy sem jelentke-

A Béke Hívei Világkongresszusa Állandó Bizottságának Büroja Prágában ülést tartott

PRAGA. (Agerpres.) A Béke Hívei Világkongresszusa Állandó Bizottságának Büroja Prágában értekezletet tartott, melyen megbeszéltek a második világkongresszus előkészítését. Az ülésen résztvettek: P. Guljajev, A. Fagyjev, A. Kornejcsuk, Ija Ehrenburg a Szovjetunió részéről; Jean Laffitte, Louis Saillant, L. Cassanova, I. Farge és Max Stern Franciaország részéről; Ivor Montague, J. G. Cawther és Ralf Bond, az angol békebizottság részéről; Liu-Ning-Yi a Kínai Népköztársaság; Elisabéth Moore az USA; Emillió Sereni Olaszország; Ana Seghers a Demokratikus Német Köztársaság, Hodinova Spurna a Csehszlovák Köztársaság békebizottságai és Ivan Bacsev a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség részéről.

2100 KÜLDÖTT VESZ RÉSZT A KONGRESSZUSON

LONDON. — (Agerpres.) Az angol békevédelmi bizottság Londonban sajtóértekezletet rendezett, amelynek keretében Ivor

Montague és Sandys a Béke Hívei Világkongresszusa Állandó Bizottsága nevében beszámoltak a második kongresszus előkészületeiről. A shieffieldi Világkongresszuson 2100 megbízott vesz részt a különböző országokból, ezenkívül személyes meghívót küldtek 350 kiváló közéletű személynek.

A Szovjetunió 65 megbízottat, a Kínai Népköztársaság 30, Németország 75, Anglia és Franciaország egyenként 250, Olaszország több mint 250 megbízottat küld. A küldöttek többségét párhuzamosan hat nyelvre fordítják: angol, francia, orosz, olasz, spanyol és német nyelvre. A fordítást a kongresszuson résztvevő 150 tolmács végzi. A beszédek kínai nyelvre való fordítását nem lehetett megszervezni, de a kongresszus terméti kínai jelszavak is díszítik. A békeértekezlet tartama alatt naponta orosz, angol és francia nyelven külön közlöny jelenik meg.

Kolozs-tartományban befejezték a kapásnövények betakarítását

Kolozs-tartományban a buza, rozs és őszi búkköny vetését befejezték. Dolgozó földműveseink nagy lendülettel végzik a már befejezéshez közeledő árpatvetést is. Enyed-rajonban az árpat 91,1 százalékban, Kolozsvár-rajonban 80,4 százalékban, Dés-rajonban 88 százalékban, Zsibó-rajonban 88,8 százalékban, Torda-rajonban 46,1 százalékban vetették

el. Bánffyhuud- és Szamosujvár-rajonban az árpa vetését is 100 százalékban befejezték.

A tavaszi vetéshez az őszi mélyszántást 32,4 százalékban végezték el.

A vetési kampányban kitűntek Topánfalva, Kolozsvár, Dés, Szamosujvár és Torda rajonok. Zsibó és Enyed-rajon az ideig-

lenes bizottságok gyenge szervező munkája folytán hátulul voltak a vetésben.

A kapásnövények betakarítását Kolozs-tartomány egész területén befejezték. Dolgozó földműveseink a Román Munkáspárt irányításával tervszerűen végzett vetési munkák befejeztével bizalommal tekintenek a jövő évi termés elé.

Bálint Márton, a kolozsvári vasuti főműhelyek mozdonyosztályának tartományi jelöltje

Már késő délutánba hajlott az idő, amikor a vasuti főműhelyek szerelősztályának tagjai a jól végzett munka tudatában elindultak a mozdonyosztály felé, hogy ott közös akarattal jelöltek javasoljanak a tartományi néptanácsba. Hatalmas tömeg gyűlt össze. Egy emberként csoportosult a mozdonyosztály előtti terepre a szerelő-, rezsi- és mozdonyosztály.

A gyűlés megkezdődött. A pártbizottsági titkár lelkesítő beszédét rövid hozzászólás követte. Majd megkezdődött a jelölés. A megjelentek egyhangúan kijelölték: „Deák Lászlót, Fodor Traiant és Bálint Mártont akarjuk!”

— Bálint Márton! — erősítették meg kívánságukat a szerelősztály munkásai. S utána hosszantartó tapsvihar visszhangzott a kolozsvári vasuti főműhelyek feketén fénylő falai között. Boldog büszkeséggel töltötte el a szerelősztály munkaközösségét ebben a pillanatban, örültek, hogy tervük sikerült, a tartományi néptanácsba kerülnek a szerelősztály munkásai közül a legérdemesebb embert, elvtársat és munkatársat választották. Bálint Márton, aki önzetlen és fáradhatatlan a mun-

kában, igazi típusa a szocializmust építő új embernek.

— Bálint Mártont mindnyájan ismerjük — kezdte az első felszólaló. — Lelkes munkás, becsületes példamutatónk nemcsak a munkában, hanem abban a gondoskodásban is, amivel minden munkatársa bajával törődik.

— En még nagyon régről ismerem Bálint Mártont. Értékes jótulajdonosait főképp az alapszervezetben ismertem meg — kapcsolódott be Campian Gligore. Mint az alapszervezet pénztárosa lelkiismeretes, komoly munkát végzett. Most pedig mint a leszerelő- és szerkesztő osztály alapszervezetének titkára fáradhatatlanul foglalkozik minden alapszervezeti taggal. Igyekszik a párttagok nevelése mellett, pártönkivüli munkatársaival is megismertetni a Román Munkáspárt eszméit, azt az eszmét, amelyért életének kockáztatásával már a felszabadulás előtt, az illegálitásban is harcolt.

Majd régi munkatársai kerültek sorra, akikkel két-három évtizede dolgozik együtt. Akikkel a tőkés-földesurak zsarnok világában 10—12 órát dolgozott naponta, hogy a nyomorságos

mindennapit biztosítani tudja családjá számára. Bálint Márton együtt harcolt, sztkolt velük a könnyebb életért, az emberibb bérért. Küzdelmes, szenvedéssel teli gyermekkorát család gondjai követték. Gyakran biztatta munkatársait: „Nem maradhat mindig így ez a világ, egyszeresek meg fog változni, mert meg kell változnia”. Munkatársai akkor még hitetlenkedve fogadták ezeket a szavakat, de most látják csak igazán, hogy mennyire igaza volt.

Ezek a gondolatok, Bálint Márton egész életét, munkásságát visszatükröző gondolatok buzdították munkatársait arra, hogy még a legidősebb munkások is sorra bekapcsolódjanak egy-két meleg szóval a beszélgetésbe. Csak főképp azt sajnálták, hogy ezen az örömmünnepen, Bálint Márton nem vehetett részt. Éppen vidéken volt.

— Hálás vagyok nektek, elvtársak... boldog vagyok, hogy érdemesnek találtatok a jelölésre — fogadta megilletődéssel Bálint Márton visszaérkezésekor az új hirt. — Bizalmatok sokszorozott munkalendületre, munkakészségre ösztönöz. Célkitűzéseimben, egyre növekvő feladataimban, biztos vagyok, hogy továbbra is segítséget kapok tőletek. Segítségétekre van szükségem, az egész munkásosztály segítségére, mert ahhoz, hogy feladatainkat eredményesen oldjuk meg, minden dolgozóknak támogatnia kell a néptanácsokat. Hazánkat minél szebbé és virágzóbbá kell tennünk. S ez az átalakító munka most nagyrésztben a néptanácsokra hárul.

Bálint Márton tisztán látja az új feladatokat. Vége már a múlt választási komédiáinak, amikor a képviselőségre vágó nagyurak végigjárták a Kerekdombot a választások idején, 1944 előtt. Az utak megjavítását, a villanyvilágítás bevezetését ígérték. Azonban minden szavuk csak ígéret maradt.

Ma már víz, villany, javított utak vannak a Kerekdombon. A Maxim Gorkij-utcába még a gázt is bevezették ebben az évben. Orvosi rendelőt és szövetkezetet nyitottak. S mindezt a népi demokratikus államhatalom, a nép állama tette. A Kerekdomb eredményei azonban — ahol Bálint Márton lakik — elenyésző töredékei annak a hatalmas változásnak, amely hazánkban végbement az utóbbi években. A tengerparttól a Bánságig s a Duna völgyétől a Máramarosra havasokig hazánk földje egyre szépül, gazdagodik. Új gyárak, bányák, kolóniák mellett munkáslakások, kórházak, bölcsődék, munkásnyaralók és iskolák épülnek.

S ez a tudat új értelmű ad Bálint Márton életének. Tudja, hogy mindaz, ami körülötte van és épül, az övé, az országban valamennyi dolgozó, a két fiú is, akik a dolgozó államának költésén végzik az egyetemet. A nagyobbik tavaly már 360 lej tandíjat fizetett, az idejére már ösztöndíjjal is biztosították. Bálint Márton apja vasuti napszámos volt, ő pedig több mint 30 éve dolgozik mint szerelő szakmunkás, fiai már egyetemet végeznek...

KÉRDÉS - FELELET a néptanácsi választásokról

KÉRDÉS: Miért kell ismernünk és népszerűsíteni a Népi Demokrácia Frontjának kiáltványát?

FELELET: A kiáltvány tanulmányozása lehetőséget ad arra, hogy megismerjük országunkban a népi demokratikus rendszer megvalósításait. A kiáltványban megtaláljuk mindazokat a gazdasági, politikai, gazdasági és kulturális átalakulásokat, amelyek lehetővé tették, hogy országunk politikai szempontból a világ leghaladóbb országainak sorába emelkedjék, amelyek lehetővé teszik, hogy a dolgozó tömegek anyagi és kulturális színvonalá szüntelenül emelkedjék. A kiáltvány rámutat a tömegek előtt álló azonnali feladatokra: a terv teljesítésének, az első öt éves terv előkészítésének, a szocializmus és a békéért folyó harc feladataira. A kiáltvány világosan rámutat azokra a célkitűzésekre, amelyekért a Népi Demokrácia Frontja harcol. Országunk minden becsületes polgárának ismernie kell a kiáltványt és népszerűsíteni kell annak eszméjét. Az agitátoroknak fel kell dolgozniuk a kiáltványt minden városnegyedben, minden faluban, minden házban olyannyira, hogy hazánkban ne maradjon egyetlen választópolgár sem, aki ne ismerje meg ezt a fontos okmányt.

KÉRDÉS: Ki jelölhető képviselőnek?

FELELET: Képviselőnek jelölhető a Román Népköztársaság minden 23. életévét betöltött állampolgára, nemre, nemzetiségre, fajra, vallásra, kulturális színvonalra és foglalkozásra való tekintet nélkül.

Képviselőnek jelölhető az állampolgárok, akik a szocializmus építésének során kézzelfogható tényekkel bizonyították be forró hazaszeretetüket, biznyságot adtak a munkásosztály, a demokrácia és a béke iránti odaadásukról, bebizonyították képességüket, teljes becsületességüket és a dolgozó tömegekkel való kapcsolataikat.

A törvény nem engedi meg a volt földbirtokosok, gyártulajdonosok, bankárok, volt nagykereskedők, a nagypolgárság más elemeinek, valamint a kulákok jelölését.

KÉRDÉS: Hogyan történik a jelölések beiktatása?

FELELET: A Román Munkáspártból és a tömegszervezetekből alakult Népi Demokrácia Frontjának jelölésait, valamint az üzemi, intézményi, kollektív gazdasági, községi és falusi gyűlések jelölésait jegyzőkönyvbe foglalják. Ezeket a jegyzőkönyveket legkésőbb november 2-án estig kell benyújtani annak a választási körzetnek az irodájához, amelynek számára a jelölés történt. Az ajánlásokhoz mellékelni kell a jelöltek elfogadó nyilatkozatát. A választókerület irodája elfogadja a jelölési nyilatkozatot, ellenőrzi a törvényes előírásokat és azonnal nyilatkozik a jelölések érvényességét illetően.

KÉRDÉS: A választók hogyan léphetnek kapcsolatba jelöltjeikkel?

FELELET: Annak érdekében, hogy minden választópolgár jól megismerhesse a választókerületnek jelöltjeit, a törvény kimondja, hogy a dolgozó tömegek zavartalanul igénybe vehetnek minden eszközt jelöltjeik népszerűsítésére. Ebből a célból a sajtó, a rádió, a gyűléstermek, a politikai és tömegszervezetek, valamint az összes választópolgárok rendelkezésére állanak. Hasonlóképpen a

képviselőjelöltek népszerűsítésének során a Választók Házában, vagy más helyeken a választók a jelöltekkel találkozhatnak.

KÉRDÉS: Ha valamelyik választópolgár nem ért egyet a jelöléssel, kifogást emelhet-e és milyen módon?

FELELET: Abban az esetben, ha valamelyik választó úgy látja, hogy a jelölt nem felel meg a szükséges követelményeknek, a választónak joga van november 6-ig a jelölés ellen óvással élni. Az óvást annál a választókerületi irodánál kell megtenni, amely választókerületbe a jelölt tartozik. A választókerületi iroda döntése ellen fellebbezni lehet az illető ideiglenes bizottság mellett működő választási bizottsághoz. Ha a fellebbezés községben történik, úgy azt az illető rajon ideiglenes bizottsága mellett működő választási bizottsághoz kell benyújtani.

KÉRDÉS: Egy jelöltet lehet-e egyszerre több néptanácsba is ajánlani?

FELELET: Igen. Egyazon jelöltet egyszerre két vagy több néptanácsba lehet javasolni.

KÉRDÉS: Hova kell fordulni a néptanácsi választásokkal kapcsolatos felvilágosításokért?

FELELET: A néptanácsi választásokkal kapcsolatban a választópolgárok elsősorban a Választók Házában kaphatnak felvilágosítást. Ugyanakkor felvilágosítást kérhetnek az agitátoroktól és a lakopok szervezőtősegeitől. A választópolgárok igénybe vehetik mindazokat a felvilágosítási forrásokat, hogy a néptanácsi választásokkal kapcsolatos összes problémák ismeretében indulhassanak a szavazásra.

KÉRDÉS: Mi a választási igazolvány és hogyan lehet azt megszerezni?

FELELET: A választási igazolvány az az okmány, amelynek alapján a választó bizonyítja, hogy szerepel a választói névjegyzékben, hogy megfelel a választókkal szemben támasztott feltételeknek, vagyis azt jelenti, hogy a választó szavazhat. A választói igazolványok kibocsátása 18 nappal a választások előtt, vagyis november 15-én kezdődik. A választási igazolványokat az ideiglenes bizottságok bocsátják ki személyesen a választópolgárnak, kivéve azokat az eseteket, amikor a választópolgárok súlyos akadályok miatt személyesen nem jelenhetnek meg. Ilyen esetekben a választóigazolvány a választópolgár meghatalmazottjának is kiadható. A katonák a választóigazolványokat csapattestüknél kapják meg. A különböző néptanácsok (községi, rajoni, városi, tartományi) képviselőiknek megválasztására egyetlen érvényes választói igazolványt bocsátanak ki.

KÉRDÉS: Meddig válthatók ki a választói igazolványok?

FELELET: A választói igazolványok a választás előtti napig, vagyis december 2-án estig válthatók ki.

KÉRDÉS: A választók egyazon időben a községi, vagy városi, rajoni és tartományi néptanács képviselőjelöltjeire szavaznak?

FELELET: Az összes kategóriájú néptanácsok megválasztása egyazon napon történik: vagyis 1950. december 3-án. Például: egy község választópolgárai ezen a napon ugyanazon helyen mind a községi néptanácsra, mind pedig a rajoni, tartományi néptanácsra szavaznak.

Meg kell javítani az agitációs munkát a mócsi „Választók Házában”

A pártbizottságok irányításával az agitátoroknak, a tömegszervezetek vezetőségeinek és az ideiglenes bizottságoknak felvilágosító munkát kell végezniük, hogy minden dolgozó tisztán lássa a néptanácsválasztások jelentőségét. Az agitátoroknak fel kell keresniük a legelgondoltabb falvakat, tanyákat s a meggyőzés módszerével be kell vonniuk minden dolgozót a néptanácsválasztások előkészítésébe.

A néptanácsválasztási előkészületekben nagy szerep vár a „Választók Házára”. Az ideiglenes bizottságoknak minden községben a „Választók Házát” olyan épületben kell kijelölniük, amelyet a dolgozók szívesen, rendszeresen látogatnak. Igen alkalmasak erre a célra a falusi kultúrthozok, klubhelyiségek vagy más középületek. A pártbizottságok útmutatásai alapján az agitátorok, a tömegszervezetek vezetői és az ideiglenes bizottságok gondoskodjanak arról, hogy minden „Választók Háza” be legyen rendezve a szemléltető agitáció minden eszközével. A Népi Demokrácia Frontjának kiáltványa, folyóiratok, brosúrák, Népköztársaságunk megvalósításait tükröző képeknek mind ott kell lenniük a „Választók Házában”. Nem lehet közömbös egyetlen agitátornak sem, hogy a „Választók Háza” milyen mértékben nyújt felvilágosítást a városi és falusi dolgozóknak. A választóbizottságok Kolozs-tartomány városaiiban és falvaiban is kijelöltek a „Választók Házát”. Legtöbb községben gondoskodtak arról, hogy az összes szemléltető agitációs eszközöket a dolgozók rendelkezésére bocsássák. Így például Vajdakamarás, vagy Válaszút községekben a „Választók Házát” szépen felszerelték, választó és ARLUS sarkokat rendeztek be. A falakat körülraakták jelszavakkal, gondoskodtak brosúrákról, képekről és egyéb agitációs eszközökről. Az ideiglenes bizottság gondoskodott tüzelőanyagról, hogy a dolgozók kellemesen érezzék magukat a „Választók Házában”. Az eredmény: a község dolgozói 95 százalékban a kijelölt határidő előtt feliratkoztak a választói névjegyzékbe. Válaszútban kora reggeltől késő estig népes forgalmat a „Választók Háza”. Az agitátorok tevékenyen dolgoznak, s ennek következtében minden dolgozó tisztán látja a néptanácsválasztással kapcsolatos felmerülő kérdéseket. Így a „Választók Háza” valójában eleget tesz a kijelölt feladatoknak, szorosabban tűzi a kapcsolatot a párt és a választók széles tömegei között.

Vannak azonban olyan községek is, ahol a „Választók Háza” nem tölti be hivatalos feladatát. Mocs községben például a választóbizottság kijelölte a „Választók Házát”, de nem gondoskodott az agitációs munka megszervezéséről. Igen sok esetben az agitátorok nem tartózkodnak a „Választók Házában”. Hiányoznak a szemléltető agitációs eszközök is. Csak néhány brosúra található az egyik asztalon. Tüzelőanyag sincs. A szervezőellenesség következtében a választók nem látogatják a „Választók Házát” Mocsban.

A Mocs községi választóbizottság fordítson nagyobb gondot az agitációs munka megszervezésére. Tartsa szem előtt a „Választók Háza” nagy jelentőségét.

Nagyarányu anyagmegtakarításokat eszközölnék a 9-es számú építészeti vállalat munkásai

A kolozsvári üzemekben és munkatelepeken egyre általánosabbá válik a minél nagyobb egyéni megtakarításokért folyó szocialista versenymozgalom. Így a 9-es számú állami építészeti vállalat munkásai közül november 7. tisztelőre Teleki József határozott munkacsoportja, amely a kolozsvári „Armatura”-gyár építési telepén dolgozik — októberben mintegy 1000 kilogramm betonanyagot takarított meg 7,100 lej értékben. Jagamos Ágla csoportja pedig ugyanakkor a szovjet kőművesek munkamódszerének alkalmazásával 50 négyzetméter vakolatához szükséges anyagot takarított meg. A 9-es számú építészeti vállalathoz tartozó tordai munkatelepen dolgozó Muresan Gheorghe építőcsoportja pedig 240 kiló cementet és 80 kiló szegőt takarított meg 3727 lej értékben.

A tartományközi képzőművészeti kiállítás szobrairól

A kolozsvári kiállítás legnagyobb meglepetése: a jó szobrok nagy száma. A szobrászok között nagy reménységre jogosító fiatalok bukkantak fel. Ugyanakkor fiatalos lendülettel törnek előre az idősebb nemzedékhez tartozó szobrászok is. Témájukat valamennyien vagy a mából, vagy hazánk forradalmi múltjából merítik. A szobrászok dicséretére legyen mondva, öncélú szobor a kiállításon alig van. Mindegyik mű nevelő célzatu és ezt a célt legelőbbje el is éri. A szobrászok feladatukat nem igyekeztek könnyebbik végéről megfogni. Sok a többfigurás, a nehéz kompozíciója mű. Ifjú emberek, gyakran olyanok, akik még az iskola padját sem hagyták el, nehéz fába mérték belé vágni fejszájukat és legelőbbször eredménnyel. A mostani kiállítás a kolozsvári szobrászat történetében minden bizonynyal emlékeztető marad.

A kiállítás egyik erős darabja Kós András „1437” című, Budai Nagy Antal lázadásáról szóló munkája. A három paraszt jelképezi a parasztlázadásokat; rendkívüli forradalmi erő feszül bennük. Kifejező Kós András önarcképe is. Józsa Béláról készült szobra érdekes munka, de nem Józsa Béla.

Benczédi Sándor kiállított munkái közül különösen a „Népi tánc” és a „Grivica 1933” címűek sikerültek. A népi tánc könnyed mozdulatu, teli vidámsággal és népiességgel. Ez a szobor tipikusan korunk terméke. Csak most, a népi táncversenyek korában szülehetett meg. A „Grivica 1933” hatalmas kompozíció, sok részletességgel. Az a véleményünk, hogy ebből na-

gyobbmértű ércszobrot lehetne csinálni.

Hosszu évek keresése után úrvendetésen előugrott Plesz Károly. „Sportoló leány” című szobra masszív, erőteljes, anyag-szerű. „Ifjuság dala” című szobra ezzel szemben éppen könnyedségével figyelemreméltó. Kósa Huba Ferenc „Kollektív munkavállalás” című szobra témában érdekes, talán kissé tulsok a dekoratív elem rajta.

Szervatiusz Jenő „Lovas milicista” szép szobróról más alkalommal már megemlékeztünk. „Repülő modellező” című szobra témájával, kifejezőkészségével biztató indulása az egykor formalista művészetnek, a realizmus felé. Szervatiusz az új valóságunkat csak most kezdi szoborban kifejezni.

Vetro Arthur kiállított szobrai közül legerősebb a „Gábor János mozdonyvezető” élmunkásról szóló szobra, mely masszív, arvaszerűen, realiztikusan fejezi ki korunk egyik központi figurájának, az élmunkásnak lényét.

Fulcea Virgöl „Anyja gyermekével” című szobra régi, kimeríthetetlen, „örök” témát alkot meg mai szellemben, élénken és kifejezően. Balaskó Nándor „Pionírok” című szobra bár kifejező, de nem éri el tavalyi hatalmas szobrának színvonalát.

Balogh Péter „Felvilágosító munka” című kicsiny szobra, kicsinysége mellett is kifejező és szinte monumentális. Oláriu Mária „A jövő ballerínája” című szobra kissé édeskes.

A lovasszobor különös készséget, mesterségbeli tudást és érettséget igényel. Az ifjú Lovász Egon még növendék. „Tu-

dor Vladimirescu” című szobra mégis tele van forradalmi tüzzel. Az ifjú művére látszik az ideológiai tudás, és a marxizmus-leninizmus ismerete.

Stefanescu Mircea „Pavlov akadémikus”-ról szóló szobra érdekes, de nem egészen Pavlov. Bogdan Mircea „Arckép” című szobra kifejező és reális.

Igen figyelemreméltó „A munkásosztály harcából” című, szintén Grivicáról szóló szobor, mely Puskás Sándor növendék alkotása. Szépen megkomponált és jellemzőkészséggel megcsinált munka. „Az apám sztahanovista lett” című szobra is biztató.

Nagyon kifejező Ilca Octavian „Gorkij” című szobra. Az ifjú olyan készséggel csinálta meg szobrát, mintha Gorkijt nem fényképről, hanem modelltől látta volna. A szoborban a könyves, népszerűtő, a népért élő Gorkijt látjuk.

Kiss Ernő „Traktorszerződés aláírása” című szobra ha hibák is mutat, de biztató, még tanulnia kell.

A szobrászat a kor lendületét igyekszik kifejezni. E kiállítás szobrairól elmondhatjuk, hogy van bennük lendület. Ez a fiatalokra éppen úgy vonatkozik, mint az idősebbekre. Akár a múltól szóló műveket vesszük tekintetbe, akár a jelenről szólókat. Ha a szobrokat összességükben nézzük, szépen fejezik ki a kort. Olyan szobrászok vannak gyűlt itt össze, amilyenre sem a közel-múlt, sem a régmúlt történetében nem volt példa. Most még csak a kezdet kezdetén, a fejlődés elején vagyunk. Az erjedés megkezdődött. A fejlődés biztató vonala a szobrászat területén felfelé ível.

Sz. A.

SPORT

Közel 5000 indulója volt Kolozsváron a „Köszöntsük November 7-ét” mezei futóverseny első szakaszának

KOLOZSVÁR. — Országsszerre nagy érdeklődés mellett futottak le vasárnap a „Köszöntsük november 7-ét” mezei futóverseny második szakaszát. Kolozsváron a verseny első szakaszában közel 5000 induló volt, akik közül a legtöbb versenyzőt a „Herbák János”-művek, az Építők, a Vasas sportkollektívája, továbbá az egyetemek és a középiskolák mozgósították. A nagy megmozdulás ellenére hiányosságok is mutatkoztak. Így például 13 iskola és 10 szakszervezeti sportkollektíva alig néhány versenyzőt nevezett be az év egyik legnagyobb versenyére.

Vasárnap délelőtt a 3000 méteres férfi futóversennyel kezdődtek meg a küzdelmek a városi parkban, melyet Ungvári (Haladás Tanügy) nyert meg 8.42 mp-es idővel. 2. Vadiv (KESE) 8.49 mp., 3. Valica (Hadsereg) 9.01.5 mp. 2000 méteres ifjúsági versenyben: 1. Kovács (Haladás Tanügy) 6.27.8

mp. 2. Ferenczi (2. számú magyar fiúiskola) 6.30.5 mp. 3. Szilágyi (Magyar Pedagógiai Fiúiskola) 6.37.6 mp. 1000 méteres női verseny: 1. Vajda Irén (Haladás IMF) 4.37.2 mp. 2. Vajda Erzsébet (Haladás IMF) 4.38 mp. 3. Gadaleanu Mária (Román Pedagógiai Leányiskola) 4.41 mp. 800 m. ifjúsági leányverseny: 1. Popa Maria (Haladás IMF) 3.03.2 mp. 2. Váradi Anna (Herbák János) 3.04 mp. 3. Nagy Márja (Építők) 3.15 mp.

Ugyancsak szép számban vettek részt a „Köszöntsük november 7-ét” mezei futóversenyen a földműves dolgozók is, akik közül a mócsi, gyalui és a Szentlászló községhez tartozó ifjumunkások szerepeltek a legeredményesebben 3000 méteren: 1. Hesen Constantin (gyalui erdőészeti iskola) 2. Tamás András (Szentlászló), 3. Kertész Pompei (Gyalu). 2000 méteren: 1. Kertész Jakab (Gyalu), 2. Babin Péter (Gyalu), 3. Balogh Viktor (Gya-

lu). 1000 méteres női versenyben: 1. Codrea Mária (Mócs), 2. Soptin Mária (Mócs), 3. Janka Erzsébet (Mócs). 800 méteren: 1. Laczi Kató (Szentlászló), 2. Makai Emma (Mócs), 3. Salajan Anna (Mócs).

STANCA STELLA

a KESE kitűnő női versenyzője, vasárnap Kolozsváron megjavította a triatlon ifjúsági női bajnokság országos rekordját. Stanca Stella a 100 méteres síkfutásban 13.4 mp., a súlydobásban 8.61 m., a távolugrásban pedig 481 cm-es eredményt ért el, ami 1794 pontnak felel meg. Az eddigi országos rekordot Ruse Claudie tartotta 1775 ponttal

AZ ÉPÍTŐK

sportkollektívája, a vasárnap délelőtti hirdetett országos motorkekre pályversenyt technikai akadályok miatt későbbi időpontra halasztotta.

Kapásból

A Metalul (Unirea) és a Metalul (Villamosművek) tekecsapatai kerültek a november 7. tisztelőre rendezendő teke kupamérkőzések döntőjébe. A két vas csapatnak a döntőbe való bejutása meglepetésnek számít. Az Unirea csapata az elődöntőben a „Herbák János”-művek csapatát, a Villamosmű együttese pedig a Spartak csapatát győzte le. A döntő mérkőzés csütörtökön este kerül sor a pénzügyigazgatóság pályáján.

A vasárnapi KESE—Metalul (Nagybánya) NB II.-es mérkőzés szünetében az egyetemi tornászok és tornászlyukok kltűnően sikertűlt MVK tornabemutatót tartottak.

A SPARTAK NŐI ÉS A VÖRÖS LOBOGÓ FÉRFI CSAPATA A BNK KUPA ASZTALITENISZ TARTOMÁNYI VERSENYENEK GYŐZTESE

KOLOZSVÁR. — A Grafikai szakszervezet nagytermében nagy érdeklődés mellett rendezték meg vasárnap a BNK kupa asztalitenisz tartományi versenyek mérkőzéseit. A női csapatbajnokságot a Spartak, Bálint, Chiorean, Florian összejátszó csapata nyerte a döntőben 5:0 arányban a zilahi Haladás ellen. A harmadik helyre a nagyenyedi magyar pedagógiai leányiskola csapata került. A férfi csapatverseny győztese a Vörös Lobogó „Herbák János” Bekő, Gáspár, Szilágyi összeál-

litású csapata lett, amely a döntőben 5:0 arányban győzött a zilahi építők ellen, 3. Haladás (Bánffyuhnyad) és a nagyenyedi román vegyes fingimnázium.

A női egyesben: 1. Bálint Gabriella (Spartak), 2. Chiorean Gabriella (Spartak), 3. Biró Gabriella (KESE) és Szabó Zsuzsi (Zilah). A döntő eredménye 21:18, 21:14, 21:19. A férfi egyesben Paneth (Spartak) csak nagy küzdelem után tudott győzni 22:20, 22:20, 21:16 arányban Vura (Grafika) ellen, 3. Szilágyi (Herbák János) és Ciriuj (KESE).

Színház — Mozi — Opera

ALLAMI MAGYAR OPERA:

Kedden. október 31-én. este 8 órakor: Báthorszárjai szökőkút. (Szerekszám: 210.)

ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Szerda. november 1-én délután 4 órakor: A Szofronov: Moszkvai jellem. (17-odszer).

MOZI

„NEPMOZGÓ” (POPULAR): D'zmagyar. Magyar film. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

„MUNKÁS” MOZGÓ: Az uzsorás. Magyar feliratokkal. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: Varsoi gettó. Előadások: 4, 6, 8 órakor. MAXIM GORKIJ MOZGÓ: Varsoi gettó. Előadások: 3, 5, 7, 9. „ÚJ IDŐK” MOZGÓ: Román hiradó. — Szovjet hiradó. — Colomenseu. — Dinamo-sporttelep. Szines 4 felvonás. URANIA MOZGÓ: Ragadozó madarak. Előadások: 3, 5, 7, 9. CAPITOL MOZGÓ: Kárhozottak összeesküvése. Előadások: 3, 5, 7, 9.

A ROMÁN—SZOVJET BARÁTSÁGI HÓNAP

keretében a Kolozsvári Zsidó Demokrata Bizottság. (CDE) Decem-ber 30-utca 18. sz. alatti kulturális egységében október 31-én, kedden este fél 8 órai kezdettel

ÁZSÁJEV: „Távol Moszkvától” című könyvét ismerteti Erdélyi Lajos. az „Új Ut” munkatársa. Vendégeket szívesen látunk.

CONSIGNATIA

Allami Bizományi Üzlet. Kolozsvár. Decem-ber 30-utca 2. Telefon: 26—28. ELFOGAD ES ELAD: Textil, ruhanemű és bármilyen háztartási tárgyakat, dísz tárgyakat, szőnyeget, Technikai cikkeket, írógépet, rádiót, villamos- és bármilyen motorokat.

SZAVATOLJA AZ ÁRUK TULAJDONJOGÁT. A tárgy értékét a tulajdonos szakértőnkkel egyetértésben állapítja meg. — Nyitva van naponta 7—13 és 16—18.30 óráig.

Felhívás bizományosainkhoz!

Felhívjuk bizományosainkat, hogy elszámolásukat és az esedékes összegeket mielőbb küldjék meg: Kolozsvár, Molotov-utca 16 szám címünkre.

A „Világosság” kiadóhivatala

APRÓHIRDETÉS

KERESZTHUROS, bécsi rövid zongora eladó. Bolyai-utca 6, I. emelet. — ELVESZETT október 29-én egy himszámár, egyik hátulsó lábán fekete jeggyel. Megtalálóját jutalmal kap Pasteur-utca 5. szám alatt. Csibi Mihálytól. — UJ, DIOFURNÉROS kombinált hálószoba eladó. Bethlen-utca 3. asztalosműhely. — DIOFURNÉROS, MODERN, kombinált háló eladó. Cloșca-utca 2, ajtó 4. Dél-után 5—7-ig. — LAKÓTÁRSNÓT keresek központi szobámba. Cimeket „Kicsi szoba” jelíggel a kiadóba. — ELADÓ A BÉKÁSON INNEN kis családi ház, nagy kerttel. Vétel esetén beköltözhető. Érdeklődni Budai Nagy Antal-utca 21. ügyvédi irodában. — JÓLFŐZŐ SZAKÁCSNÓ — kevés román nyelvtudással — Bukarestben azonnalra alkalmazást kaphat. Cim a kiadóban. — KEMÉNYFA IRÓASZTAL eladó. Cim a kiadóban. — PIANINÓT — KICSIT — veszek vagy bérelek. Görögtemplom-utca 10, ajtó 1. — KERTESZ HÁZHELY — 1000 négyzetméter — gázvezetékes utcában olcsón eladó. Cim a kiadóban.

ELVESZETT október 29-én reggel feketekeretű szemüveg a Széchenyi-téren. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le Dobrogeanu Gherea-utca 20. szám alatt.

Elveszett iratok

PIERDERI DE ACTE Urmátoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declară nule de drept in málnile oricui s'ar afla:

ALBU PAVEL, Cluj, Str. Florestii Nr. 67, Buletin de Insciere la Bir. Pop., eliberat de Politia din Cluj, in anul 1948.

ROMAN LUCA, Cluj, B. M. Viteazul Nr. 42, Buletin de Insciere la Bir. Pop. Nr. 41.128—1950, eliberat de Militia Cluj.

FABRICA DE PORTELAN Iris, Cluj, Str. Deportarilor 86, Bonul Nr. 22.611—1949, eliberat de „Consignația” din Bucuresti.

GODEANU N., Cluj, Str. Wilson Nr. 7, bon despres un bidon pentru aragazul.

GOLDFRIED Margareta, Cluj, Str. Molotov Nr. 14, Diploma de absolvire Nr. 67—1932, eliberat de Sc. superior Comercial de Fete din Cluj.

RPR. Parchetul Tribunalului Nasaud. PUBLICATIUNE. Gancu Zenovia, din com. Sieu Magherus-Nasaud, nascuta la 22 Nov. 1919 in com. Sichirolevic, judetul Ismail, din parintii Constantin Ganciu si Nadejda Ganciu, cere reconstituirea actului sau de nastere prin cererea inreg. la Nr. 5569 din 27 Iulie 1949. Parchetul Trib. Nasaud, Nr. 8299—1949. Dos. 1763—949.

MUNKÁS MOZGÓ Keddi kezdettel bemutatja a Balzac híres regénye nyomán készített hatalmas szovjet filmet: AZ UZSORÁS Magyar feliratokkal. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

NEPMOZGÓ (POPULAR) keddi kezdettel bemutatja a DISZMAGYAR című magyar filmet. Főszereplők: Benkő Gyula, Bánki Zsuzsa, Darvas Iván. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

A Fogyasztási Szövetkezetek Kolozstartományi Vezetősége. PETRÓLEUM ÉS OLAJ RÉSZÉRE. VÁSÁROL VASHORDÓKAT, bármilyen nagyszámban. Ajánlatokat a Szövetség közgazdasági ügyosztályára kér. Molotov-utca 9. szám alá.

Világosság Felelős szerkesztő: LAZAR JOZSEF Szerkesztőség: Horea-ut 8. II. emelet, Telefon: 15—35. — Kiadóhivatal: Molotov-utca 18. Telefon: 19—11. — Lapfajták: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó Rt.